

УКРАЇНСЬКИЙ ПАВІЛЬОН

ЧЕРВЕНЬ—ЛИПЕНЬ, 1933

« ЖІНОЧИЙ СВІТ »

Місячний журнал для національної освіти українського жіноцтва в Америці.

Орган „Союза Українок Америки”

Редагує: **МАРІЯ Е. БЕК**
1006 E. CARSON STREET
PITTSBURGH, PA.

ПЕРЕДПЛАТА:

Річно\$2.00
Піврічно 1.25
Заграницею річно 2.50
Одно число 15ц

SUBSCRIPTION RATES:

Annually\$2.00
Semi-annually 1.25
Foreign Countries an'ly... 2.50
Single Copy 15c

“ ZINOC HY SVIT ”

Ukrainian Women's
Monthly Magazine

Organ of the Ukrainian
Women's League of America

Editor: **MARY V. BECK**
1006 E. CARSON STREET
PITTSBURGH, PA.

— : З М І С Т : —

ВІД РЕДАКЦІЇ — Докажім ділами
КОМУНІКАТ ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ —
Викуп Українського Павільону,
МАРУСЯ СИНЕНЬКА — Метаморфоза Душі
ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА — Жарт (Нарис).
ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА — Союз Українок Америки (Стаття).
МАРКО ВОВЧКО — Два Сини (Оповідання).
МАРУСЯ СИНЕНЬКА — Посилаймо дітей на фарму (Стаття).
Др. Г. Г. СКЕГАР — Діти і їх зуби (Стаття).
СИДОНІЯ НИКОРОВИЧ — Добрий Смак Українки (Стаття).
ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА — Колиб ми лиш захотіли (Стаття).
ІВАН ЯЦІВ — Спи, мій сину, спи (Поезія).
ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА — „Не смійтеся” (Новеля).
УКРАЇНСЬКИЙ ПАВІЛЬОН В ОБРАЗКАХ (Знімки).
ВОЛОДИМИР КАРБУЛИЦЬКИЙ — Птичка-Мати.
ПРАЦЯ У ВІДДІЛАХ С. У. А. — Кореспонденції з місць.
Др. А. Т. КІБЗЕЯ — Перевід Поезій.
Др. Г. Г. СКЕГАР — Поради для Господинь.

СЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ — (В англійській мові).

А. ОЛЕСЬКІВ — Перший Конгрес Молоді.
ІВАН ФРАНКО — „Мій злочин” — в переводі Романа Шустакевича.
РОМАН ШУСТАКЕВИЧ — До молодих Українців.
Др. ІВАН ЯЦІВ — Збірка Поезій.
Др. ПАВЛО КАНЧІР — Негайне вставлювання зубів.
ВОЛОДИМИР КАРБУЛИЦЬКИЙ — Жебрак—в перекладі Луїси Мисько.
ЛУІСА МИСЬКО — Конгрес Української Молоді.
НАТАЛІЯ МАНАСТИРСЬКА — Вільний час.
УКРАЇНСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ КЛУБ В ПІТТСБУРГУ — Оповідка.
Др. ІВАН ЯЦІВ — Поезія.

ЖІНОЧИЙ СВІТ

ЖУРНАЛ — МІСЯЧНИК
ОРГАН «СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ»

Рік 1, Ч. 2-3

ЧЕРВЕНЬ—ЛИПЕНЬ

Vol. 1. No. 2-3

ДОКАЖІМ ДІЛАМИ!

Ми любимо чванитись все і всюди, що ми українські патріотки, любимо свій край і свій народ понад все. Нам здається, що коли ми у хвилі душевного піднесення, заспіваємо зі запалом „Душу, тіло ми положим“, так наші вороги вже нас налякаються. Ми сподіємось, що коли в хвилях народного смутку, проковтнемо кілька гірких сліз жалю, так хтось у широкому світі зжаліється над поневоленням українським народом й визволить його з неволі. Ми певні, що коли наші священники проповідуватимуть згоду та єдність з наших амбон, а наші редактори писатимуть у пресі, так ми справді обєднаємось в одну велику та могутню родину. Від років ми говоримо про нашу українсько-американську дітвору та про нашу денационалізуючуся молодь, а відтак лишаємо цілу справу бігові обставин. Кожна Українка, в послідньому році, начиталась про Український Павільон на Світовій Виставі, що він стане неочініним чинником пропаганди української справи серед чужинців, але надіялась, що він якийсь повстане та вдержиться без її власної жертви. На кінци згадаймо про нашу жіночу організацію, Союз Українок Америки. Вона повстала та працює для добра цієї-ж Українки, але вона не вважала потрібним вступити до неї, бо без неї одні організації чейже не розпадеться. Почали жінки видавати свій журнал, Українка не передплатила його, бо вона „не має часу“ на читання, а зрештою два долари на рік це велика сума.

І так без кінця можемо ми вичислювати різні обовязки, які повинна виповнювати кожна Українка, як карна громадянка української нації, щоби вона могла назвати себе дійсно українською патріоткою, але на ділі їх не виконує. Серед таких обставин, ми не моглиб мати най-

меншої надії на визволення українського народу з неволі, але серед Українців, як в Америці, так і в Європі, показується одно відрядне явище.

Одиниці рішили посвятитися всеціло справі українського визволення й збудити увесь український народ з кріпкого сну. І хоча деякі гинуть з руки польського ката на високій шибениці чи падають від острих московських куль, по цілій українській землі виривають, немов по дощі, українські: наукові, економічні, політичні, спортові та товариські організації, щоби поволі але певним кроком йти до сонця правди й волі.

Ці одиниці перестали глядіти на чиюсь ласку чи милосердя, але рішили створити власну українську силу й оператися виключно на ній. Вони рішили ділами, а не словами, доказати свій патріотизм.

Тепер черга за нами, Українки Америки. Вступаймо в нашу організацію Союз Українок Америки! Читаймо та передплачуймо свій журнал „Жіночий Світ“! Берім живу участь у всякій громадській роботі! Виховуймо своїх дітей та молодіж в чисто національному дусі! Будуймо нові та піддержуймо старі українські інституції! Збираймо жертви на визвольну боротьбу й самі даваймо, оскільки нас стати! Любім й шануймо наших найблищих братів та сестер, щоби згода та єдність починалась і виходила від нас самих!

Виконавши це все, ми положимо трівкі підвалини під наше національне життя в Америці та докажемо, що ми не тільки патріотки слів, але й патріотки діл.

Від Редакції.

ЧИТАЙТЕ Й ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ЖІНОЧИЙ СВІТ“

Марко Вовчко

Два Сини...

Чоловік умер, двоє діточок мені покинув, два сини. Треба мені заробити, своїх діток годувати. Не справлюсь сама. Те продала, те продала — усе попродала. Важко нам убогим своє добро збувати, що воно в нас кровю обкипіло.

Збула... клопочуся, бідкаю з ночі до ночі. Ніколи гаразд і діточками втішатись.....

А діточки ростуть, уже й втються коло мене і щебечуть моті соловейки.

Андрійко був у мене повновидий, ясноокий; веселий був хлопчик, жвавий. Було за день добре мені впечеться своєю пустотою, а ще краще розважить. І посварить, і поцілує його. Він був старшенький.

А що вже Василько — тихий, сумирний: і в хаті не чути і на дворі не видно. Був якийсь задумливий змалку. Чи те, що він у таку тяжку годину народився, хуленько після мого чоловіка, чи таку вдачу йому Бог дав.

Андрійко село оббжить — вернеться червоний, сміючися, пустуючи; а цей, гляди, під хатою денесубдь сидітиме: землю пересипається або зілля всякі вишукує: розкопує щось — хробачка вигребе, або метелика вловить — дивиться, думає... Гукне Андрій, він увесь іздрігнеться. А коли то було ляже в садку та цілісенький день і пролежить нерухомо, мов прислухується до чого.

— Що це задумався, сину? — питаю.

— Який це світ великий, не!

Ще хлопям був, приземком, а всі вже зілля знав: і як зветься, де й коли процвітає і яким цвітом; і коли пташки у вирій відлітають і коли прилітають з вирєю — усе він теє знав.

— Це йому так Бог дав! — було мені кажуть люди.

— Нехайте його — це йому так Бог дав.

Марко Вовчко

Ото було тими вечорами довшими осінними, як вже стонить мене робота, зберу обойко до себе на коліна та почну на добрий розум навчати — як вмю, так і навчаю....

Розказую їм про те і про друге — толкуюся з ними. Отже мій Андрійко хутко й заскучає; так він і вариться; очі собі тре і позіхає і зітхає.

— Пустить вже, мамо! — проситься. А скоро пустила, чого не загадає! І гомонить і пустує, поки сон і зможе. А Василько буде хоч цілісеньку ніч тую довгу зі мною сидіти, мене слухаючи та мені в очі пильнесенько дивлячись.

Поснемо. В ночі прокинешся — не спить Василько мій.

— Сину! Чому не спиш?

— Так. Не хочу! Чого, мамо, ніч темна-невидна?

— Так Бог дав, дитино, що темно в ночі.... Спи! — кажу йому, — спи!

Він і замовкне.... Тільки довго ще неспокійно ворочається.

Було як місяць засвітить, Василько дивиться, очей не зводячи. А я від людей чула, що недобре, як на сонних дітій місяць силе промінєм — то й укриваю було їх і наказую Василькови:

„Не дивись, Василечку, на місяць — не годиться!“ Він і зітхне... То вже в ряди-годи упаде така нічка, щоб він спочив тихим духом або зовсім нема йому сну, абож сні неспокійні сняться.

Андрійко не такий. Уже зоря знялась, вже й сонечко зішло, а він міцним сном виспляється, розкидався — розгорівся.... Як його з вечора трудно упорхати, так і підняти у ранці. А прокинувся він, мій пустунчик — і гуком його в хаті, аж сохи движать! Ну, бігать, гомонить, гайнувати, аж усе піде жужмом! А само таке раде, веселе, миле!....

Та то вже, хоч жалко не жалко, а треба впинити: і пострахеш було і покрикнеш на него....

Василько меншенький, а навчає старшого брата. Андрійко скорший був, палкий як іскра: то було тричі на день і більш посвариться з дітьми на вулиці, а то й побється за яку пустоту.

— Андрійку! — каже Василь, — а що ти невеселий?

— Бився, от що!

— От й бачиш, Андрійку, що за твою пустоту тобі й не

минулось; а якби не заводивсь то й не смуткував би тепер і не стидно-б було, що тебе побито!

А Андрійко йому своє:

— І, так сидіти нудно!

Та знов югне з хати — і слід загинув!.....

Тихий був Василько, розсудливий, хто його й на розум добрий наставляв, Господь його знає! Чи піде було чи не піде до товариша, вже й повернувся, вже й дома: не засидівся, не заграється нігде. Так і зріс на самоті сам із собою.

Не говіркий був, не сміливий. У кого вже він вдався такий! Андрійко то всіх дівчат у селі знає. Робить і діло, щирим серцем робить, а годинку урве собі на гуляння парубочьке! Сейже, як до чого став, і очин не зведе і думки ні на що не зверне — уся душа його в роботу.

Діти мої, діти мої!

Проїшла в нас чутка — рекручина сего року буде. Як я почула, наче мене холодом обняло. Поглянула на своїх парубків: що то за хороші, за молоді, Боже мій добрий!

Одного ранку — бодай тако-го ніхто не оглядав — сказано мені, що на черзі Андрійко у рекрути.....

Збираю останне, споряжаю його.... Яково то своєю дитину на лихо, на біду виражати! Хто того не знає, нехай же мене спитає!... А він то на моїх очах уже привав.... Де той погляд молодецький, де той усміх веселий.

Чи меніж те оповідати, що не одна я ненька стара хлопцеві серденько слізми вилила? Плакали і молоді очі за ним, за його гарною вродою! Любо він пісні виспівує було ясними

зорями. Голос його по усьому селу розлягається. Отже й випірав собі дівчину любові та гарну. Літної пори, тихими та теплими ночами лежу було довго без сну — думаю та горюю, і чую було розмову їх тиху та любові.... Сподівалась я невісточки як ластівочки собі на втіху.... Пішла моя сподіванка слідом за рекрутами!

Казано в середу брати бранців по обіді. Сиджу я та дождаю тої години — коли вбігає мій Василько задиханий, блідий, а за ним два чоловіки в хату.

— Пані матко! спорядіть обох; пан звелів і Василя брати.

Я віри не йму їм.

— Не буде сего! — такі їм кажу. — Атжеж пан і сам людина!

— Ні, мамо, — промовив Василь, — так воно дійсно є, як вони тобі казали!....

І всі мене вмовляють, а в мене серце наче замерло: і чую, що говорять, і бачу їх, а до серця ніщо мені не доходить.....

Виїзджали три тройки. Усе новобранці. За ними рід іде, провозає. Сіла й я між своїми синами, їду. Шлях мигтить; гаї та поля на очі набігають....

І так мені сталося, наче я дитина: не розумію нічого, не знаю, не памятаю. Тільки як гляну на дітей, то страшно стане.

Приїхали до приему, поведи їх, а ми стоїмо, ждемо. Мене мов сон хилить, та будять мене — хто плачем, хто риданням. Перших вивели моїх. Господи, Боже мій: Ти-ж у нас великий, Ти-ж милостивий! Лучше-б я у землю поховала їх обох!....

Привели мене у темну якусь хатину — землянка чи льох чи що воно таке, не скажу! Якийсь Москаль сидить: головач, розкошланий, під щотиною у-весь, як їжак. Се буде їх старший, дядько....

Кланяюся, прошу:

— Не оставте ласкою вашу, добродію, і моїх синів:

Даю йому, що змоглась, грошенят; а то полотна і на діток дещо....

— Не журись, старушка, — прохрипів, — трошка ваші синки проскучають, без того не можна на світі, а там злобиться ся; молодці будуть, от як і я приміром кажучи!

Поглула я тоді спільна на нього: червоний, обдугий якийсь він, очі в нього якоесь померхли.... Боже-ж мій! А мої сини, мої голуби сизі! Що у них душа тепереньки свята і погляд ясний, і любі обличчя квіткою процвітають!

Попрощалися. Провели мене діти за місто.... От іще й досі, як вибереться літом на день горячий, душешний, то й загадо собі те прощання наше: от ідемо містом.... позачиновані будинки, запиняні вікна скрізь; за містом соснина темна далека заступила шлях пісковатий; суне перед очима по піску рипливий віз, на небі сонце пекуче....

Зісталась я сама-самісенька, недугуючи. Ні сну мені ні відпочинку. Роблю через силу, нічого не знаю, не чую.

Минає рік і другий і пятий....

Обняла мене мов хмара чорна; тільки й світяться мені як дві зіроньки темної ночі: то дітвонькі мої!

По Різді сиджу я одного вечора, так вже у пізні лягови, пряду.... На дворі заверюха,

ОЛЕНА ЛОТОЦЬКА

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Початки найбільшої теперішньої організації українського жіноцтва в Америці були, так сказатиб, принагідні. Перший завзток організації повстав був зразу для іншої мети й тільки згодом перемінився в центрально українських жіночих організацій — С. У. А. Було це так:

В травні 1925-го року мав відбутися у Вашингтоні зїзд Міжнародної Ради Жінок. Представницею від Українців була призначена пані Ганна Чикаленко-Келлер, котра й зановіла свій приїзд. Існуючі тоді в Нью Йорку жіночі організації рішили привітати її й скликали для цієї цілі комітет, котрий також мав помогти делегації в конгресових працях.

Вибрано ще й другу представницю на цей Вашингтонський конгрес, бо призначена з краю пані Марія Донцова через перешкоди польсько-го уряду не змогла приїхати. На її місце призначено тут пані Олену Д. Лотоцьку та виділено пані Юлію Ярему, як гостя. Вони з п. Ганною Чикаленко-Келлер взяли участь в нарадах конгресу, а після нього влаштували „Жіноче Віче“, на котрому склали звіт з своєї праці. При цьому звіті п. Чикаленко-Келлер піддала американському жіноцтву думку, щоб тут закласти Союз Українок Америки на зразок подібної організації, яка існувала вже у Львові. Думку цю прийнято й з тих чотирох товариств, котрих представниці входили в конгресовий комітет, повстав завзток організації. Ті перші товариства були: „Жіноча Громада“, „Жіноча Поміч“, Жіноча Секція при Демократичному Клубі й товариство „Січ ім. Ольги Басарабової“. Крім них належало безпосередньо до централі кілька поодиноких членкинь.

Перша управа Союзу Українок Америки була слідує: Юлія Шустакевич — президентка, Олена Лотоцька — секретарка, Катря Шутаківна — касієрка. Та ще зараз в 1925-ому році перевибрано управу, при чому головою стала Юлія Яремова. Секретарка й касієрка остали ті самі.

С. У. А. поставив був собі за завдання гуртувати американське жіноцтво для того, щоби його освідомлювати, привчати до праці на громадському полі, та помагати йому при сповню-

ванні деяких обовязків в родинному й народному житті. Статут львівського Союзу Українок примінено до американських потреб і почалась праця.

Ведено її в різних напрямках. С. У. А. підтримував звязки з краєвими українськими жіночими організаціями і старався помагати їм в їх праці. В першу чергу зібрано фонди на покриття коштів вашигтонської делегації, на що придбано поверх \$ 400.00. Значніші суми зібрано та вислано пізніше львівською Союзіві Українок на висилку делегації на жіночі зїзди в Парижі й Берліні, послано допомогу українському пластові, передано деяку суму на фонд Ольги Кобиланської, і т. п.

Щоби здобути фонди на ті цілі С. У. А. влаштував: збірки, чайні вечери, балі, то що. Крім того заходом С. У. А. відбувались представлення, концерти, Шевченківський вечір, а в 1926-ому році, улажено разом з другими жіночими товариствами виставу українського народного мистецтва для американської публіки. Вистава відбулася в гостинниці Астор в Нью Йорку, трвала цілий тиждень і пройшла з великим успіхом.

З метою освідомлення жіноцтва й поширення між ним знання з потрібних для нього областей, влаштовано відчити, як наприклад інтересні лекції з области гігієни, котрі давала лікарка Н. Пелехович, організаційні відчити О. Лотоцька й інші.

Рівночасно велась праця над поширенням організації. Перепискою, поїздками секретарки, відчитами та нарадами переконувано і приєднувано жіноцтво та його самостійні організації до Союзу Українок Америки. Організація росла, скріплялась, поширювалась, поки накінець не дійшла до поважного числа 52-ох відділів по всіх більших осередках Сполучених Держав. Такий є стан організації тепер, в червні 1933 року.

До того в управі С. У. А. наступила деяка зміна. Від травня 1931 року, головою стала О. Лотоцька, містоголовою П. Авраменко, касієркою М. Ленчук, а секретаркою К. Шутаківна.

У відділах С. У. А. та у союзових товариствах з власним статутом поведено освідомлюючи акцію, щоби навчити членкинь головних даних з історії і географії України, щоби пояснити і практично вишколити їх у веденні зборів, товариських книжок та протоколів, а також, щоби заінтересувати їх справами українського визволення, українським народнім мистецтвом, належним вихованням молоді і взагалі громадськими справами. Починаючи з початку 1932. року, С. У. А. видає регулярно кожного місяця відчити на важні часові теми та розсилає їх до своїх відділів, де їх відчитують та над ними дискутують. Особливо також поїздовку акцію і відчити, особливо перед Українським Жіночим Конгресом.

Ще в 1930-ому році, по польській жорстокій „пацифікації” Галичини, зорганізовано при С. У. А. „Медичний Фонд”, котрого метою стала поміч жертвам пацифікації. Ним завідує лікарка Н. Пелехович і на той фонд зібрано дотепер поперх \$ 1500.00, котрі вислано на допомогу потерпівшим від польських загонів на руки Народньої Лічниці у Львові. Збірки на цей фонд ведуться далі з тим, що їх пересилається тепер тій же Народній Лічниці на належне влаштування жіночого й діточого відділу.

Тими способами С. У. А. дав доволі добрі організаційні рящі українському жіноцтву в Америці. В них воно зможе вже легко вирости в належну силу, котра матиме поважний голос у житті українських колоній в Америці. Вже тепер є відділи С. У. А., котрі рахують по 25 до 150 членів, займають часто голос у справах своїх громад і приймають живішу ніж дотепер участь у всяких виступах зорганізованого українського громадянства в Америці. Можна з певністю сказати, що ця участь буде чим далі живіба і більше рішаюча. Треба сподіватись, що українське жіноцтво в Америці дожене те, що було занедбане у минулих десятиліттях і стане таким важним чинником тутешнього українського життя, яким воно повинно бути з огляду на свою численність.

Більші відділи С. У. А. утримують школи для дітей, а менші належать до тих гуртків, котрі тими школами у їх місцевостях займаються. Багато місцевих відділів має зносини з американськими жіночими організаціями у своїх місцевостях, а знову централа С. У. А. утримує зносини з ріжними американськими стовари-

шеннями і відділами міжнародніх організацій, як „Міжнародія Жіноча Рада”, „Міжнародія Рада У. В. С. ”, „Рада Клобів Жінок Професіоналісток”, і інші. З часом з тих звязків можна буде розвинути сильний засіб української пропаганди, як лише самий С. У. А. краще закріпиться і виховає собі відповідних робітниць на цьому полі.

В 1932-ому році С. У. А. скликав Жіночий Конгрес, на котрий приїхало 68 делегаток з Америки та п'ять відпоручниць канадійських товариств. На тімто Конгресі прийнято новий статут С. У. А. та вибрано новий уряд а саме: Олена Добуш Лотоцька, голова; Аннета Кмець, і Анастасія Рибаківа, містоголови; Анастасія Вагнер, фінансова писарка; Марія Боднар, ректордова писарка; Стефанія Абрагамовська, скарбничка; Др. Неоніля Пелехович, референтка міжнародніх звязків; Катерина Шутак, референтка преси; Ірина Гундяк, Емілія Угорчак, Анна Боївка, контрольна комісія. По зрезигнованні з уряду писарки Марії Боднар, іменовано на її місце Марію Жуковську.

Згідно з ухваленою резолюцією Конгресу, в грудні 1932-го року С. У. А. завзяв Виставовий Комітет, котрий мав зайнятися улаштуванням вистави в Шікаго. Тому, що в Шікаго під той час вже існував Український Виставовий Комітет для Світової Вистави в Шікаго, С. У. А. постановив з ним співділати. Замовлено експонатів на суму два тисячі двіста двайцять п'ять доларів в Кооперативі Українського Мистецтва у Львові. Гроші на ці експонати вислали відділи С. У. А. так довго, доки їх не виплатиться. Експонати ці будуть ужиті на виставі в українським павільоні в Шікаго, а описія остануть майном С. У. А. та будуть уживані на виставки в поодинокі місцевостях, де знаходиться відділ С. У. А., а котрі завийлиб охоту улаштувати виставу українського мистецтва.

В 1933-ому році постановлено видавати також відчити в англійській мові, коли буде хоч кілька зголошень від відділів С. У. А.

Так у головному зарисі виглядає праця С. У. А.. Хоч вона вже давно виїшла з пелюнок і хоч вже є значні досягнення, то все ще є більше праці перед ним, ніж за ним. Треба сподіватись, українське жіноцтво в Америці виконає її, як належить.

ВИКУП УКРАЇНСЬКОГО ПАВІЛЬОНУ В ШИКАГО

У справі українського Павільону на світовій Виставі в Шикаго сталися за останні дні важкі події. Українська Виставова Корпорація рішила сплатити решту довгу компанії, яка будувала Павільон, і переробити його цілком в українські руки. В понеділок був підписаний новий контракт з компанією і того дня корпорація заплатила компанії на рахунок викупу першу рату в сумі \$5000.

Несподіваний зворот у справі Українського Павільону прийшов тому, бо показалося, що дотеперішній стан не забезпечував українського характеру Павільону і загрожував, що будинок може бути уживаний на цілі, незгідні з українськими інтересами.

Як відомо, Українська Корпорація заплатила свого часу будівельній компанії \$5,000 на рахунок коштів будови. Решту доложила сама компанія і за те на основі контракту стала спільником до Павільону. Перший місяць (червень) Павільон був під спільним зарядом Корпорації і компанії. При кінці червня компанія заявила, що вона не вдоволена з фінансових успіхів Павільону, що сама Українська Виставка і сцена не можуть дати потрібного зарібку та що тому вона мусить шукати за країнми доходами, щоби дістати назад свої гроші. Разом з тим компанія увійшла в порозуміння з росіянами, які мали поставити на сцені в Павільоні програму російського характеру.

Це спричинило конфлікт між корпорацією і компанією. Корпорація настоювала на тому, що в Павільоні не може бути нічого російського. Компанія відповіла, що вона мусить добути назад свої гроші і буде мати в тому піддержку з боку заряду Світової Вистави і таксамо суду. Дійшло до того, що у вівторок минулого тижня компанія перевела на власну руку на сцені виступ російських артистів, покликавши для охорони поліцію. Крім того, компанія заповіла, що вона піде далі і жадає розв'язання спілки та установити „ресівера", а тоді будуть усунені з Павільону українські експонати і знятий напис „Україна", як це вже сталося з Польським Павільоном.

В таких обставинах Українській Корпорації не лишилося нічого, як зваятися на рішучий крок і викупити Павільон на виключну власність, сплативши гроші компанії. Це була одиноким відповідь, гідна української еміграції. В понеділок Корпорація підписала новий контракт з компанією і заплатила на рахунок викупу \$5,000. Тепер на протязі біжучого місяця лишилося мусьть бути ще зложені дві рати, кожна по

\$2,500, і ці рати мусьть бути абсолютно додержані. Контракт підписаний під твердою умовою, що сплати будуть виконані на означений час, інкаше Павільон попадає на повну власність компанії. Це була одиноким підстава, на якій можна було дістати Павільон відразу в свої руки, і Корпорація зважилась на те, маючи певність, що за нею стоїть солідарно все українське громадянство. Після підписання контракту, Павільон перейшов уже в руки Корпорації. Компанія відклала свого менеджера і зреклася всякого впливу на те, що діється в Павільоні, очевидно до часу, поки Корпорація буде виконувати умовлені сплати.

Першу рату в сумі \$5,000 зібрали протягом одної ночі позичками самі члени дирекції і найближчі до неї люде. З того факту, що горстка людей, більшість яких тепер без роботи, доконала того, може громадянство переконатися, що ситуація Павільону була справді загрозлива. Докінчення акції лежить тепер в руках корпорації до половини цього місяця.

Українська Виставова Корпорація звертається за закланком до українського громадянства в Америці і Канаді, щоби воно помогло викупити Павільон. Наша еміграція не може допустити до того, щоби Павільон пропав. П'ять тисяч доларів, які конче треба зібрати, невелика сума. Ще велика більшість наших громадян за океаном не причинилась нічим до справи українського відділу на Шикаговській Виставі. Тепер прийшла на них черга виконати громадський обовязок. А ці, що вже давали давніше свої пожертви, щоби збудувати Павільон, невідмовляться від помочі певне тепер, коли їхнє діло найшлось перед такою загрозою.

Зокрема Корпорація звертається до місцевих виставових Комітетів, щоби вони негайно занялися збіркою на Павільон. Коли що в якому комітеті лежать невислані жертви, треба їх вислати негайно, бо кожний день проволоки погіршує справу викупу. Але ніхто нехай не жде на акцію комітетів. Кожний нехай вишле сам про себе негайно, скільки може, щоб забезпечити оплату.

Український Павільон на Світовій Виставі мусить бути і буде вдержаний в українських руках! Це покаже в найближчих днях все свідоме громадянство жертвами на оплату Павільону. Гроші і листи треба посилати на адресу:

UKRAINIAN CHICAGO WORLD'S FAIR EXHIBIT,

9300 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.

Маруся Синенька.

МЕТАМОРФОЗА ДУШІ.

(Під впливом одного українського концерту.)

З великим вдовolenням приходить замітити факт, що український народ надав своїй пісні властиву ціну та вивів її під проводом своїх мистців на світову арену в повній красі. Як далеко вона саме тепер лунає, як широко розходиться її гомін, про це найкраще свідчать многи передруки з поважних амер. газет, як і свої українські дописи з многих міст. Всюди, де тільки прогомонить наша пісня, сиплються похвали зі сторони чужинців. В кожному місті радо вітають її, прохають щераз повторити її, а вітак розповідають іншим про чудову її красу, якої може й другий народ на світі не має. Жалко тільки, що не можуть чужинці зрозуміти ще й змісту цієї пісні; що не можуть вглянути в цю безмірну глибину почувань: болю, сліз, страждань, які так часто знова переходять в радість, веселість, захоплення. Але тоді вона не булаб українською піснею, вона не булаб рідною. А так, тільки ми її вповні розуміємо. Ми прийшли на світ при її звуках, ми вложили ціле своє життя у ню, у ній списаний цей довгий кривавий шлях, по якому пройшов наш поневолений народ. Хтож тоді може її краще зрозуміти, як не ми самі?

* * *

Пісня за піснею, картина за картиною — все краща, все свіжіша — виринали у замрячених літах споминах. Під впливом їхніх ніжних пестощів, людина ставала людиною, а звіринна хижість ховалась в найтемнішу закутину душі.

серце длялась тепла любов — любов до всего: гарного, ніжного, чесного. Хотілось вірити, що навкруги тільки ясність, щастя та добро.

Та понеслась інша струя. Почувся стогін, плач, крик розпуки — рознісся гомін, метушня, крики — зашуміло, заляцало, загреміло — зірвалась страшна буря народнього гніву та валила все на своєму шляху.

Виглянула хижість із свого го кута, зареготалась пекельним сміхом та пустилась в смертельний танок. „Нема на світі правди, нема на світі добра — тільки сила; сила безличного хижака“ — ревів роззвірений великан та вкривав все гарне чорною п'ятою.

Годі було висідити доше; хотілось й собі піти в цей шалений танок, вляти свої паузри глибоко у свою жертву, наточити своєї крові та принести в жертву своїй вітчизні. Не правду казав хижак, бо йому краще коли правда захована та її сила зломана. Задавми хижак, а вона сама обявиться в більшій ще славі, в більшій принаді, як передтим!

Ще якийсь часок гуділо, ревіло, вивертало все догори дном, а відтак почалось вияснявати. Вертав спокій душі, образки: зелених байраків, молочних цвітучих садів, чистеньких та пишних хаток, завітчанних українських дівчаток — олять маячили перед очима та загнивались десь глибоко в пам'яті аж доки відбився останній акорд та не розійшовся у воздусі раннім туманом.

* * *

Хоча як не хотілось, почувсь вернути до дійсності.

На галі тривали грімкі оплески, а зі сцени сходили співаки, одягнені в гарні українські костюми. Всі раді: чужі й свої. Перші бачили, що поза тим буденним світом є ще кращий світ; що є народ, який ще в тілесній неволі, але духом він все був на волі. Другі раділи, бо висказали все, що накопилось в душі та промостили вузеньку стежечку співчуття до сердець чужинців.

ЖАРТ

Нарис Ольги Кобилянської.

Одного разу побачив циган високо на дереві мід, коло котрого бренили і снувалися бжолки. Він давай просити господа, щоби йому поміг вилізти в гору на дерево, і поліз. Деревина висока. Він одною рукою держиться, а другою сягає в гору, мачає палець в мід і облизує. Відтак починає кришити по куснику меду з вошнюю. Він обцяв дати господа воску, коли забере або зїсть мід. І коли так сидів якийсь часок і заїдав мід, він, забувшись, спльовував зпомеже зубів віск. Нараз розсміявся. Він здурив Бога. Він обцяв йому дати воску, коли дістанеться до меду, а тепер сам заїдав мід а Господу воску не дав. Але в туж мить вкусила цигана бжолка в руку, котрою держався на дереві і він подався лютю взад. Крак під ногами затріщав і він гримнув до землі. Скрививши лютю рот, він вхопився за голову. „Та бо ти Боже також жарту не розумієш,“ сказав з жалем і здійнявся добре обтовчений на тілі.

Чернівці, Листий 1931.

аж у вікна бе, і світло мигтять....

Коли — стук-стук! Відчиняю — Василь!

— Василечку, синочку мій! А Андрійко де?

— Нема вже, мамо, Андрія. Ляг Андрій, мамо, тай не встане вже!...

А я наче знала, я його що дня в Бога, що ночі оплакувала!... А жити-б такому та жити! На виріст і на силу й на личко у батька удався: отже за батьком і на той світ погнався!....

— Зостаріли ви, ньєчко!... Як вам тут жилося? Нужди прийняли?

— А так мені жилося: устаю — плачу, і лягаю — плачу, так мені жилося!

— Я, мамо, до вас умирати прийшов!

Привидляюсь до нього — лишенько мое!... Воно й молоне, та вже надломлене!

— Синочку мій! бодай я не діждала твого слова почути!

Отже то щира правда була, що він сказав.

Тане й тане мій Василько, як свічка. Полежав, похирів — тай на весні переставився.

Де йому й жити було! Воно й росло так, аби слава, а ті виправки та походи силу йому у сю вибрали....

— Не на те народивсь, моя мати, щоб мені людей на війні тратити, — було каже. — Не для таких як я війна, і воевник з мене не жвавий!

Як вже в тяжкому недужі лежав, то все було дума тай дума собі.

— О Боже, Боже! — заговорить, — який у тебе світ красивий! А я й не навчився у світі, а я й не навчився, я й не знаю нічого!....

І в останню годину промовив:

— Не жив я, мамо, на світі! тільки збирався жити!....

Молоде, то як косяю скосило..... А я зісталася!.....

Тільки мені й потіхи, що коли присняться мої дітки. Та все сняться вони маленькими, а парубками ніколи не присняться.

І як живі вони стоять перед душею моею: Андрійко веселий, кучерявий, ніби що хати бігає та гомонить, а в хаті я-но, ясно! Василько над квітками та зіллями сидить, задумався.....

Прокинусь — пусто! робота дождає; треба жити, треба діло робити, треба терпіти горенько.....

Живу.... Дивлюсь, як хата валиться; чую, що й сама я пилон припадаю — якось туманію, наче жива у землю вхожду.

Маруся Синенька.

ПОСИЛАЙМО ДІТЕЙ НА ФАРМУ

Прийшов для дітей довго ожиданий час, прийшли вакації. Не треба буде їм тепер ставати ранком, коли найкраще та найсолодше спитись, а важка голова сама клониться до мягенкої подушки або слухати настирливих закликів запопадливої матері, що вже давно час ставати. Не треба буде їм напружувати маленьких мозків, щоби втягнути у них знання про світ та людей і висиджувати вечорами над книжкою, вивучючи лекції на слідуючий день. Про це все повинні зараз діти забути, а віддатись всецільо відпочинкові.

Але хіба може дитина відпочити у місті? Гарячі лучі сонця пражать навч, що годі знайти денебудь холодне місце. Воздух занечищують трійльні гази самоходів, а до того випо-

внюють його хмари збитого пороку. Вода у річці повна всяких відпадків та брудів й хоча дитина захотілаб охолонитись у ній, так хіба з нараженням свого здоров'я.

Тому батьки повинні висилати своїх дітей на час вакацій на фарми. Передусім тут дитина віддихатиме чистим воздухом, закрашеним аромою запашних цвітів. Чиста й свіжа вода потічка охолодить дитину й в найбільшу спеку, а холод тинстих дерев-пригорне її хоча би в розпечене полудне. До того пожива тут свіжа та добра, повна життєвих соків, а молока, яке чи не найбільше потрібне молодому організмові, ніколи не бракувало на фармі.

За кілька тижнів побуту на фармі, дитина віджме зовсім. Її тіло стане здоровим і відпорним на всякі недуги, а перетонлений ум набере свіжости та гнучкості. Дитина набуде свіжих сил до праці й поступить на слідуючий рік більше в науці як ця дитина, що перевела свої вакації у тісному та нездоровому місті.

Дехто скаже, що тільки багатіші батьки можуть дозволити собі на таку приємність. Це мильне поняття. Якийсь знайомиий або й не знайомиий фармер, радо перетримає дитину у себе кілька тижнів за кілька доларів, бо вони йому тепер пригодяться. А хіба в місті дитина не коштуватиме стільки? Можливо ще більше, а до того ще треба буде безстанно за нею слідити, щоб не приключилось яке нещастя, за яке не так важко в кожному великому місті.

Тому висилаймо своїх дітей на фарми, де вони набавляться до сходу, відродяться фізично, збагатять свою душу гарними вражіннями з природи й відтак повернуть до міста готовими до нової умові праці на слідуючий шкільний рік.

Др. Г. Г. Скегар.

ДІТИ І ЇХ ЗУБИ

										Ніс	
Правий верхній бік					Лівий верхній бік						
Е	Д	Г	В	Б	А	А	В	Г	Г	6.1	12.9
7.2	8.7	11.5	10.4	10.8	6.1	12.9					
6.3	7.5	10.4	10.8	11.3	5.9	12.5					
Лівий нижній бік					Правий нижній бік						
										Борода	

Якби Ви спитали будькотру маму, що для неї є дороще — здоровля чи дитина, то 99 разів з кожних сто відстанете відповідь, що дитина у мамі стоїть на першому місці, а власне здоровля аж на другому. Нічого в сьому дивного, бо чим більше культурні люде, тим більше вони люблять своїх дітей.

Завданням отсеї статті є по-знакомити кожну інтелігентну та читаючу маму з ролею, яку зуби грають у життю дитини. А ще як згадаємо, що від здорових чи гнилих зубів залежить будуче здоровля чи нездоровля дитини, то це повинно заінтересувати кожну маму.

Зачнемо від того, скільки зубів має дитина мати в ріжньому віці та в котрому часі приходять і випадають діточі зуби? Діточі зуби приходять у такому порядку: Самі передні верхні і спідні приходять на девятому місяці (себто чотири зуби, два зверху і два зі споду). Зараз попри ці на 12-ім місяці приходять ще чотири зуби (з правого боку один верхній а один спідний — і з лівого боку те саме). До року вже маємо вісім зубів — чотири верхніх а чотири спідних. На 20-ому місяці ще приходять чотири зуби. Тепер вже маємо два красні пів-кола зпереду, які складаються зі шістьох зубів густенько набитих при собі. Перші бічні зуби приходять на вісімнадцятому місяцеві (також 4), а другі бічні приходять точно на 24-ому місяці. Отож, у два роки дитина має мати двацять зубів — десять верхніх, а десять спідних. **Ці зуби мусять служити аж до шість і півроку. Як їх дитина скорше загубить, то не буде мати чим їсти.**

Цих двацять перших зубів ми називаємо „молочними“ і на них треба дуже уважати. Як дитина згубить ці зуби перед часом, тоді другі зуби виходять з кости не в своїй місці, значить, криво, і всі інші зуби вийдуть криво також. Власне тепер почитається клопіт.

Щоби перші зуби (молочні) не прогнивали скоро, треба уважати, щоби дитина не їла цукорків та ріжних тісточок. Найкраща позива для дитини (тут мова про дитину по двох роках) є умірковано тверда позива, яку треба довше жувати. Житний або пшеничний разовий хліб є найкращим приміром. Такий хліб дуже добре чистить зуби.

Дальше, щоби зуби були тверді, треба давати дитині пити багато молока, та їсти городини і овочі кожного дня.

Треба рівнож чистити зуби щіткою. Перед спанням виполокати уста теплою солоною водою.

Не позволяйте дітям ссати пальців, бо цей наліг окрім того, що є бридким, ще й викривлює передні зуби.

Отсе більше менше булиби головні правила, яких треба притримуватися.

II.

В першій часті цієї статті я говорив про „молочні“ діточі зуби. В цій, другій часті, ми розглянемо як і коли приходять другі, або вже сталі зуби. Значиться, говоримо тепер про дітей, віком від 6 до 13 літ. Тому, що ограничуємося лише до 13 літніх дітей, то проаналізуємо лише 28 зубів (доросла людина має 32 зуби).

Повиша табличка показує нам, в якому часі котрий зуб приходить. Приміром зуб верхній, передній, зазначений буквою „А“ приходить у віці 7 років і два місяці. Зуб зараз попри нього приходить у віці вісім років і 7 місяців, і т. д.

Ця табличка є для нормальних хлопців (бо в дівчат приходять всі зуби на два або три місяці скорше, окрім зуба „Д“). В ненормальних випадках я бачив, що зуби приходили як два роки пізніше.

Хочу обговорити дуже а дуже важний зуб, себто перший сталий зуб — **перший молар** —, однак мусимо вернутися назад до першої статті, бо там говорилось про шість літну дитину. Цей зуб — **перший молар** — приходить на шестому році (три місяці до шість літ) і є зазначений на нашій табличці буквою „Д“. І власне тому, що приходить цей зуб так рано, всі мамі думають, що це є молочний зуб, і тому не звертають на нього належної уваги.

Зуб, перший молар, є головним ключем будови цілої щокви (як спідньої так й верхньої), і від присутности сего зуба залежить, чи всі інші зуби придуть рівно на своє місце, чи вийдуть скривлені.

Цікава річ діється у природі, що сей зуб **точно і все** приходять на своє місце, але як загубимо його, тоді всі інші зуби не приходять на свої призначені місця, а викривлюються.

Перший молар дуже легко відріжнити від молочних зубів, бо молочні зуби є дуже білі, а (Продовження на 19. сторони).

Сидонія Никорович.

ДОБРИЙ СМАК УКРАЇНКИ

Ми маємо бачити світ з точки погляду природного українського смаку, нам мусить бути міродайним українська естетична душа.

Все найкраще, що досі створив наш нарід в століттях, має нам бути неоспоримим авторитетом.

Інакше поняття про добрий смак буде в цивілізованих жінок тих народів, що то вже пересичені й пережилися, — а інший смак панує в нашій народі, що тільки пробуджується до свого нового, повного життя.

Наш нарід переповнений свіжими, природними, творчими силами.

Велика різниця є межє природною, культурною жінкою а цивілізованою, штучною дамою, що вже віддалаєся від природи і жие наскрізь штучним життям.

В природної культурної жінки є велика соромливість перед неприродністю і неморальністю; вона соромиться тілесного й душевного обнаження.

В нашім недержавнім, поневоленім народі мусить панувати моральна чистота жіночої душі, як хочемо мати перед собою будучність.

Якраз ми, українки, маємо підносити гідність і достоїнство жіночої душі, та святість материнства — а збуджувати сором перед злом і неморальністю.

Коли в нас на українськім селі, на Буковині, говориться про красу, то все жіноцтво і малі діти знають, що це озна-

чає. Великого розходження в поняттю про красу і добрий смак в нас немає. Під поняттям „краси“ багато скривається: мораль, естетика, добрий смак, гармонія, природність і жіночий чар.

Будь кого на українськім селі не іменуєть красою, як це тепер буває в цивілізованім місті.

Нема на селі багато красавиць, тільки одна відповідає на якийсь час зовсім ідеалови української душі, хоч є на селі багато гарних жінок та дівчат. Між усім жіноцтвом села панує добрий смак у їх поведенню, звичаях та обичаях.

Ідеал краси української дівчини в нас на Буковині майже всюди над Прутом і Дністром однаковий.

Є красавиці ясно-русяві, синопкі — є красавиці темні, кароокі, чорноброві з темним волоссям. Постать красавиці має бути повно-струнка і мірної височини; руки й ноги складні і не великі. Риси лица правильні, віс мірний, рівний, брови тонкі, високі і гнучкі. Волосся густе і природно кучеряве, понад чоло і коло вух повинні звисати кучері. Вираз лица погідний, скіра гладка й чиста, рухи тіла живі і складні.

Як у цивілізованім місті показується все на зовнішню красу, то в нас сила краси тіла це не зовсім вистарчає. Красна дівчина мусить мати і чисту душу і має берегти всюди і все своє жіноче достоїнство, мусить мати добре поведення.

Яку велику і важну ролю грає добре поведення, бачимо

з того, що й найкраща дівчина, що злегковажить собі добрі обичаї свого народу і дозволить собі на всякі вільності у поведенню, які противляться доброму смакови, зараз почує зі всіх сторін вискази здивовання і невдоволення.

Що ця краса варта? — скаже кожний. І ніхто її красу не бере вже серіозно.

По переступленню моралі, перестає вона тішитися загальним одушевленням своїх громадян, не має більше всіх почесній у громадськім житті, вона примушена опінією свого народу уступити з першого місця.

Бачимо, що першою й найголовнішою вимогою в українськім народі є чистота та достойнство жіночої душі.

Свій добрий смак українка виявляє не тільки у своїх звичаях, поведенню, але головно у народнім мистецтві — тут вона справдішим майстром.

Естетика жіночої душі в українськім народі це таке природне, своєрідне почуття, це видвігн доброго, незбавленого серця.

Українська природа вимагає від жінки бути моральною й естетичною. Рідко можна зустріти жінку чи дівчину на українськім селі без доброго поведення, без естетичного чуття. Не знаю, чи знайшлося на українськім селі кілька жінок або дівчат, які далиби себе зняти на образ цілком нагими або напів нагими.

Якраз природний добрий смак і естетика вимагає від чесної жінки сорому. За всякий переступ доброго смаку у народі є велика кара — такий собі звироднілий тип стає по-сміховиськом села. Як не поправиться й дальше грішить, тоді людська опінія йому не

прощає і ніхто його не має за людину, а за щось маловажне, що не зачисляется до людей.

Українська дівчина, признає всіма красавицею, мусить мати і найкращі прикмети душі, вона тишиться загальним зацікавленням і загальною повагою — її то подивляють.

Від неї — то відшивають всяких взорів і її наслідують у поведінці, в одязі, її кличуть у дружки, куми. Всі хочять мати якнайбільше стичности з нею. Всі сільські дівчата хочуть за всяку ціну бути подібні до неї.

Красавиця гуляє найбільше, всюди її переди; йде як метелик з рук до рук.

На стороні, по храмах вона відіграє першу роль. Розуміється, що кожний парубок має собі за честь з такою дівчиною погуляти. Звичайно вона має багато старість, але не спішиться віддаватися.

Молоді українки на селі дійсно служать красі і молодости у своїй безжурности, у своєї доброї матері.

Тою молоді літа такі гарні, чарівні у споминах кожної господині. Тою красою з молодечих літ живе українка на селі до смерті і бачить у своїх дітях свою безжурну молодість.

Молода дівчина має час і для себе й може віддаватися своїм уподобанням. Вона вишиває прекрасні, цвітисті взори, має мати до кожних великодних свят нову вишивану сорочку. В ці мальовничі взори вложує вона стільки туги і душевних настроїв.

Кожна нова сорочка має лежати на тілі наче вичита, наче в ній вродилася. Прекрасні на ній мають так лежати, як це до її смаку, як вона це любить. Особливу увагу звертають українки на окрашення своєї голови до святочного строю.

Як українська дівчина вбирає голову цвітами, герданами, чи то обявує довкола голови цвітисту хустку, то перш за все старається, аби те її пасувало до лиця, щоби приставало зовсім до голови, аби борони Боже нічого не стерчало і не відставало.

Так само сьогодні залежить українській дівчині, щоби її нога була маленька і черевик, щоби приставав до ноги. І хоч українка любить пестрі барви, то виявляє багато доброго смаку у згармонізованню тих різних, пестрих красок.

Народний стрій в десятках літ змінється, підлягає загальному видосконаленню, набирає вигідніших і практичніших форм.

Хоч близько міст закрадаються у народну ношу деякі позбавлення, викривлення смаку, що споганює й винародовлює народний стрій.

В цей час у нас на Буковині вимережують сино-жовті, дуже широкі мережки довкола пазухи, рукавів та сподом сорочки, на подолках. Вишивають по рукавах великі орнаменти і виповняють дрібними цятками різної барви. Навіть парубки носять вимережані сино-жовті мережки коло святочних сорочок.

Цивілізованій дамі бракує виразного душевного почуття.

Вона занята все своєю особою і поверховністю в життю, вона знужена і пересичена банальними забавами, її душа зовсім нидіє, приглушена блеском марного світа.

Українка на селі це наскрізь природна людина, що вить у душевне життя, яке парше над часом і обставинами.

Дуже глибоко в душі українки закоринена Віра. Це та вічна любов і туга за правдою, добром і красою.

Ця віра получена з поза-гробовим життям, в надії на щось

ПІДДЕРЖУЙМО ЖУРНАЛ!

Українське жіноцтво в Америці має вже свій журнал, який повинно вважати великим здобутком на культурному полі. Щоби однак журнал міг виходити далше, кожна українка мусить чимнебудь сприяти до забезпечення журналу, а це не так важко зробити. Передплатити журнал, здобудте бодай одну передплату, зберіть кілька доларів пресового фонду, а тоді Ви сповните свій обовязок супроти журналу!

Інакше, журнал згине ранньою смертю, за що треба буде винувати так українського жіноцтва, а не одиниці, як це бувало в минулому.

Ще сьогодні зробіть щось для свого журналу!

Уляна Клинова.

небуденного, чудодійного. Це глибоке чуття сильно повязує живих зі світом умерлих. Віра, що душа по смерті жие вічно, приносить з собою те, що мертва мають велику владу над живими і так створюють в народі традиції батьків, які не дають народова у тяжкій неволі винародовитись.

Дуже радо українка з села розказує про давне минуле і далеке будуче старається відгадати. Це взносить всіх понад сірість життя, понад щоденні злидні й турботи і так твориться в народі прекрасний світ своєїрідної духовости.

Українка з народу має отверту душу на це велике чудо — дійсне диво, що має українському народови принести історична хвиля. Душа українського народа все готова прийняти велику свою правду. Велика Віра народа вичарує на небі свою провідну зорю, яка поведе всіх віруючих українців до святого, вічного Києва. де в страшних судорогах і мучках народиться **Воля України!**

О. Д. Лотоцька.

Колиб ми лиш захотіли

Олена Д. Лотоцька
Голова Союзу Українок Америки

„Жіноча Доля” з Коломиї помістила свого часу статтю під заголовком „Треба нам більше жіночої гордості”.

„Нам треба більше жіночої гордості, більше дбало́сти про наші жіночі справи. Вже нераз порушували ми цю справу, як то наше жіноцтво вміє допомогти громадянству в усіх, часом навіть дуже трудних справах, а тимчасом про свої, жіночі, часто дбає найменше. Немає в нас тої гордості, якаб спонукувала жіночий загальний дбати про те, щоб усе, що носить такби сказати жіночу фірму, виходило найкраще; щоб з гордістю могли показати, як ту чи иншу справу потрапимо повести (коли захочемо) ми жінки”.

„Колиб у нас тої жіночої гордості було трохи більше, як инакше виглядала б тоді наша робота! Які величезні користи, не тільки жінкам, а для загалу українського народу, могла б вона принести!..

„Візьмій ось хочби такі приміри: Союз Українок — наше краєве жіноче товариство... Якиби загальний нашого жіноцтва був заінтересований у тім, щоб усі відділи цієї організації були зразковими українськими товариствами, то всіма силами старався б цього досягнути. Тоді праця в них була б прикладом для інших і викли-

кувала б у них подив, а не, як це на жаль іноді буває, недоцінення, а то й легковаження. Для того кожна членкиня його насамперед постаралася б, щоб усі її знайомі стали теж його членкинями. І якщоб загальний жінок мав свою жіночу амбіцію, це дуже легко можна би досягнути. Ви-старчили б сказати: Ми жінки, заклали жіночу організацію, а всі ви жінки повинні до неї належати”.

„І в цій нашій організації не було б місця на дрібниці, сварки, марні образи, які часто, немов рак, нищать життя й працю в товаристві”.

„Як часто чуємо з боку мушин: „Баби по-сварилися... Баби не можуть погодитися”. А чи не було б можливе, якби кожна з нас жінок мала більше амбіції й жіночої гордості? Пам'ятаючи, що загальний не осуджує Пані А., чи Пані Б., а збірно — працю Союзу Українок, ми б старалися залагоджувати помилки одна одної, прощати дрібні прогріхи супроти нас і своїми невдоволеннями, сварками, а то й усуненням від праці не вносили б розкладу в життя товариства, не гальмували б його суспільної роботи та не на-ражували б його на сміх і кпини”.

Колиб ми жінки, мали свою жіночу гордість, то подбали б, щоб управа наших відділів не була звязана у своїй роботі браком відповідних, а то й кінцевих фондів. Ми постаралися б, щоб Головна Управа могла розвинути свою працю так, як це зверхній установі усіх жіночих організацій пристало. Ми дали б можливість Головній Управі улагоджувати курси, видавати кінцеві брошури, тощо, удержувати потрібні фахові сили і багато, багато, інших важних, не лише для жіноцтва, а й для загалу українського народу справ, можна би як слід залагодити...

„Колиб ми лиш хотіли”... Прочитавши цю статтю, я мала вражіння, начеб вона написана не про старокраєвий, а про наш такі Союз Українок Америки. І всі можливості, які намічає ця стаття, можливі й у нас, в Америці. Так і про нас можна сміло сказати: „Колиб ми лиш хотіли”...

Не можна сказати, щоб ми, американські Українки, не мали чим почванитись на полі нашої

організації та громадської праці. Не дасться заперечити, що й ми робимо поступи, і то чимали. Ось так, хочби за рік 1932, ми значно пішли вперед щодо поширення нашої організації. Не зважаючи на економічну скруту, від якої головню наші люде в стейтах Пенсильвенії, Огайо, так тяжко потерпіли, Союз Українок Америки за цей рік дістав 15 нових відділів. Відбулось в цім році много жіночих віч, відчитів, чимало товариських зібрань, концертів і мистецьких вистав саме заходом жіночих сил. Відбувся також і Конгрес Українського Жіноцтва Америки, який лишиться на довгі літа милим і підбадьорюючим спомином у делегаток і гостей цього великого жіночого свята.

Як на оден рік, це були гарні та скріпляючі нас на душі успіхи. Якби наша праця пішла дальше тим самим темпом, ми небавом малиб все свідоме українське жіноцтво в кадрах нашої жіночої організації, та українське жіноцтво Америки сталоб важним чинником у визвольних змаганнях українського народу.

Не можна сказати наперед, який зворот може в короткім часі взяти справа визволення України. Міжнародне положення дуже неясне. На далекому сході Японія стала сусідкою нашого великого ворога — Савітської Росії — на просторі 1,500 миль. Говорилось, тай ще не вияснилась можливість японсько-російської війни. Ця війна, якби прийшла, відбувалася на терені Зеленого Клину і доля Зеленого Клину, українського краю на далекому Сході, рішалася в цій війні. Чи ми, американські Українки (і взагалі Українці) приготовані на цю можливість? Чи знаємо ми, що слід про цей Зелений Клин, про тамошні відносини, про тамошніх Українців, яких там півтора міліона, про їх національні змагання до алуки з Україною в Європі?... Чи готові ми поспішити їм з поміччю на випадок завірюхи?

А знов в Європі доконуються договори, що значно ослабили позицію наших національних ворогів, Росії і Польщі. Гітлеризм в Німеччині... До перемін левно прийде. А тоді знов мусит виринути Українська Справа — справа визволу України. Чи ми готові на цю можливість? Чи знаємо, що нам робити на випадок завірюхи в Європі і яку поміч можемо дати ми — американсько-українське жіноцтво?

Значить, нам треба готовитись, треба освідомлятись, треба організуватись, щоби великі

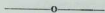
грядучі події не захопили нас так, як захопила нас світова війна.

А поза тою великою справою визволення України є ще безліч щоденної, буденної та дрібної але так само важної та потрібної праці. Кому у першому ряді на серці повинна лежати українська школа в Америці, як не нам, українським жінкам і матеррям та будучим матеррям? На кім як не на нас, свідомім українським жіноцтві Америки, лежить обовязок організувати наше молоде, американсько-українське, жіноче покоління, через завязування молодечих відділів Союзу Українок Америки?

Або Українська Вистава в Шікаго? Чи не є нашим жіночим обовязком подбати, щоб закуплені на цю виставу експонати були виплачені, щоб наша організація була тим способом гідно зарепрезентована? Кожна днина несе якусь нову народну потребу, а для нас нову задачу, нову працю, яку ми, українське жіноцтво Америки, повинні взяти на себе і виконати.

Дотеперішні наші успіхи вказують, що ми зуміємо виконати те, до чого візьмемось, коли лиш сильна у нас постановва, коли лиш захоче-мо.

Отже: Колиб ми лиш захотіли.

Іван Яців.

СПИ, МІЙ СИНКУ, СПИ.

Спи, мій сину, спи, спи,
Спи, маленький, спи, спи, спи, --
Нічка темна світ закрила,
Мати тебе оповила
Щоб всім серцем все любила,
Спи, дитино, спи.

Спи, мій синку, спи, спи,
Спи, голубчику, спи, спи, спи,
Раненько буде світати,
Сонечко ясне сяєти,
Синка його пробуджати,
Спи, дитинко, спи.

Спи, мій синку, спи, спи,
Спи, сокоде, спи, спи, спи,
Україна оживає,
На тебе все уповає,
В ряди лицарів взиває,
Спи, любчику, спи.

Ольга Кобилянська.

„Не смійтесь“

(З народнього повіря)

(Праю передруку застережене — „Жіночий Світ“).

(Продовження)

Вона не знала як поводитися. Робити сцени, обстоювати свої права, виводити з внутря хати відносини свого чоловіка до чужої жінки поза хату? — Сидувати чоловіка до себе? Вона не чула тих здібностей в собі. Хто обстане за нею і її правами, як він сам не хоче? Кидати його й іти в світ за очі тоді що станеться з дітьми? Крім того, якби він помер, а її не було при нім, вона готова без одержання остати і знов д і т и ! !

Вона поборює себе, остає йому мовчки без „порозуміння“ особисту свободу, рада, коли її дасть раз на місяць хоч третину тої грошевої квоти, з котрої має виготовляти харч для своїх у хаті, одягати дітей і „себе“ і звертається далі до дітей.

Але вплив, як сказано, старої дівчини, пані Ушко, змагається чи не над впливом матері.

Тайком починає вона їх усувати з своєї близькості, з очей їх матері і висилати до чужих хат з просьбою або визичувати їм або випрохувати гроші, що діти з повагою і виконують — раз в знаках, а раз в літників, за які здобутки купували всякого рода ласощі.

Се донеслося до відома матері.

З мовчавої уступчивої жінки, що терпіла як її суперниця більше й більше захопля-

ла її права, присвоюючи їх собі вже брутално, стала дикою львицею.

Стала несподівано оскаржителю пані Ушко і її доньки.

Її муж виходив рано з дому до уряду. Біла як полотно, здержала його і оповіла провину доньки і матері.

Він поглянув на неї, але не в очі.

„Твоя річ надглядати дітей і твоя річ боритися з панєю Ушко. Я зі своєї сторони постароюся иншим способом вести супокій в хаті“ і пішов.

Без гамору і сцен, без найменшої зміни в дотеперішних відносинах тих трьох людей, дійшло до того, що пані Ірина остала без найменшої грошевої запомоги зі сторони свого чоловіка, а харч для себе і своїх дітей приймала з рук п а н і Ушко.

Чоловік не сперечався з нею.

Не виганяв з хати і не здержував.

Не говорив про любов або ненависть.

Була полишена з дітьми на власну волю, а їхнім вчинкам або хотінню не ставляв найменшої перепони.

Наче без весла в чайці на морю, дивилася в будучність своїх днів.

Як вмираючи з голоду голуби, тріпалися діти біля обезправненої матері.

Одної гарної, ясної днини забрала вона дітей і повела в ліс.

„Проч, проч з хати, проч з пекла, що гірше як чистилище!“ — і усіла на супочник між сосниною недалеко потока, що збігав з невеликої скелі, впадав голосним падом вниз, витворюючи білу піну і природний басейн.

Сіла і, схиливши голову в руки, гляділа в думках на воду. Діти відбігли дальше в ліс, збирали дзвіночки, незабудьки і тут і там спізнені ягоди і приносили матері, що відбирала все зі сумом, але милим усміхом і відбігали назад.

Нараз почула за собою шелест. Оглянулася і побачила жінку з торбою на плечах. Її стало ніяково. По крою оджи впізнала, що жінка не з тутейших околиць і чужинниця.

Чужа дивилася малу хвилину сидячій в лице великими, майже вигребущими очима, відтак сказала:

„Добрий день вам, пані!“

„Добрий день і вам!“

„Ви мене налякалися, я бачу це. Але не лякайтеся, я нікому зла не роблю і не зичу“.

Пані Ірина видивилася і собі на чужу і спитала:

„Куди вам дорога, жінко?“

„Мені далеко, я з Буковини, я до своєї, як у вашім стані кажуть, фамілії. А ви, пані? Простіть, що питаю, з міста може? Так собі вийшли? Не гнівайтеся, що говорю. Ви такі марненькі і такий скорбний вид у вас. Можна мені коло вас присісти, оттут, у ваших ніжках? Я їх не дотулюся. Збігті вже і мої ноги з довгих доріг, що їх проходжую.“

„Чому так?“

„Бо се таку долю дав мені бог. Чоловік ходить иноді тай ходить як йому вже Господь так дає, лиш не годен нігде то

залишити, що з собою в душі носить”.

Пані Ірина не відповіла.

„Нема у вас чоловіка?” — спитала по часі з якоюсь чудною терпеливістю в голосі.

„Помер давно мій чоловік, давно, часом лише ввижується мені у сні”.

Мовчання...

„А у вас, пані, є? „Але не погнівайтесь, що я все питаю, бо я чужа вам, але ідучи я все мовчу і рада слівця...”

Пані Ірина не відповіла і місто того гукнула двома іменами в ліс і мовчки пождала. Двоє дітей показалося межі соснами з краю і спитали чи мають вже вертати.

„Ще ні, — відповіла мати, „але держіть більше край ліса, бо як покличу ще раз, то тоді вертайте, підемо до дому”.

Діти знов відбігли.

„Ваші діточки?”

„Мої”.

„То ви віддані. А чоловік жие, не помер?”

„Так — і ні”.

„Ей бо! нещастя може якась? Господи зверни на добре.”

Пані Ірина все мовчала і оглянулася далеко навкруги себе. Всюди тишина, самотність, а в тій самотності потуга.

Шум впадаючого потоку держав ухо при собі.

Пані Ірина звернула знов голову і мимоволі стрінулися очі обох жінок.

„Я чужа вам, пані, перший раз вас бачу, але очі старої Маріци вміють читати. Мене ділять від тутейших лісів і вас — і Прут і Дністер. Церкви і мости і більші гори як отсі. Пані! — Скажіть мені, що вам забрало щастя з душі і веселість з очей. Я не можу на вас дивитися. Може я вам зможу добро, як ви його втратили, назад довести?”

Пані Ірині робиться з поважного, темного погляду „Ма-

ріци” потрохи лячно. Вона звертає голову в сторону ліса, де діти бавляться.

Чужинниця се завважала.

„Не бійтеся, паненько. Я вам нічого не зроблю. Її голос ніжний, добрий викликає довіряя.

„Скажіть ваш туск, адіт ми самі і лиш бог та його небо над нами. Він нас обоїх стереже. Як надійде вихор, буря, блискавиця, може так мене як і вас вбити. Що вас гнітить?”

„Що мені хибує, не людська порада мені віддасть. Моя скорбота, то лише мої діти, аби їм дати, що їм від їх батька і матері по господнім приказі належиться.”

І знов мовчанка. Знов хвиля хвилю здоганяє.

„Дайте ручку... най погляну, чи добре звернеться чи згинє”.

„Маріца” простягла рукою за правцею пані Ірини, але та сховала руку за плечі і мимоволі усміхнулася.

„Не вірю в се. До чого се? І хоч-би, то не хочу від нікого брати щось даром, ворожить здорові, молодим — а я свою долю доживаю як можу.” — І знов усміхнулася, лиш усміх в очі хвилини виїшов в неї сумний, мимоволі.

Чужинниця похитала головою.

„Паньо, паньо. Ви може багато знаєте, бо пани вчуться, але ми, що ми бідні і не всі можемо вчитися, знаємо с в о е і то, що передала нам стариня наша і яке не треба всім знати.

Ви вірите в бога і ми віримо в бога, але є і одна жива твар на землі, що носить людську душу, подібна своїм образом на чоловіка, або жінку і ...” тут урвала.

„Простіть, що вас трохи забалакала, але... я іду, пані. Троха припочила і, коли боїтеся мені сказати, що вам тише серце на тім світі, то не-

хай вам хоч мое слово Маріци не стане тягарем.”

Пані Ірина надумалася над словами чужинниці — нараз мов опам'яталася з чого то несподіваного, здержала руку старої жінки і сказала:

„Пождіть хвилюк, я. я скажу вам на борзі, з чого мені серце цопеліє. Може стане лєкше як передам вам”. І між слєзками, яких давно не проливалала, висказала чужинниці все, що відгородило її життя від сонця, безжурності і надії.

„Маріца” не обзивалася, як рідна мати, що вислухала оповідань збитої від дороги щастя дитини і лиш раз співчутливо зітхнула. Відтак сказала:

„Не журіться. Я вам поможу. Поможу дурно, не бійтеся. Може мене і господь післав вам на ту поміч.”

„Я зроблю так, що він на н е і не буде дивитися, а вона на нього. Його душа пєрве чорну сїть її очей і затужить як колись за вами. А решту дасть господь.”

Великі гарні очі пані Ірини поглянули зворушено і цікаво на обличчя чужої, сама надія на помірнення з мужом опромінїла її погляд.

„Як ви се зробите... Маріцо?... О скажіть... я вам колись подякую. Тепер і я не знаю і нічого при собі, як для вас, не маю”.

„Мені не треба від вас нічого. Я сказати вам не можу, як се я зроблю. Не бійтеся. Во-на остане далі жива, як і він, як і ви... бо все в божих руках. А ви придбайте мені лиш два волоски з її чуприни. Два волосенята, які в неї за довгі і передайте.”

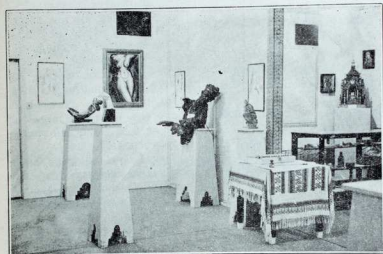
Пані Ірина піднялася.

„Як се зробите?”

„Се я вам не кажу. Постарайтеся! Коли будете мати, принесіть сегого дня від сьогодні сюди і передайте мені,

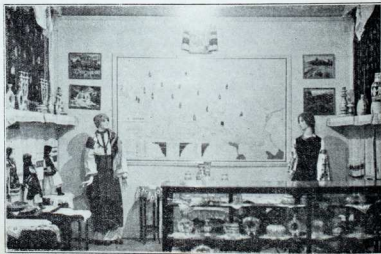
(Продовження на 18 ст.)

Виставний відділ в Українському Павільоні в Шікаго.

Відділ Архипенка в Українському Павільоні в Шікаго.

Відділ Народнього Мистецтва в Українському Павільоні в Шікаго.

Січовики в поході в день Офіційного Отворення Українського Павільону.

Вид Українського Павільону з балкона в день Офіційного Отворення.

Капітан І. Барабаш зі своєю бандою в поході в день Офіційного Отворення Українського Павільону.

бо я буду ще раз тут, а далі не журіться нічим. І тим не журіться, що мені не подякуєте. Може мені хтось і н ш и й чимось добрим подякує, хтось, хто се може і сам не знає, доки його господь на те не скереує."

"Я вже... Ви мені се може не повірите, що я вже майже від року грошей від свого мужа не дістала, все лиш в о н а. Ось, погляньте, які в мене руки запрацьовані з потайної праці для чужих."

"Не треба мені ваших грошей! Я ще раз кажу. Не подякуєте ви мені, зробить мені замість вас хто інший добре. Де... де подяка. Як-би була подяка, не велось-би бідним на сім світі як червам, що його кожна взута нога придавлює. Будьте здорові — і зайдіть, як казала я вам, за сім днів з волосом! Я мушу знов тут бути. Може зайду в ліс. Але хоч-би то от-тут коло сього потічка буду ждати. А як-би уснула — його гук і шум може кине бабу в сон — ви збудить".

Так сказала, закинула торбу на плечі, подалась живим кроком в протинну сторону вузьенькою білою стежечкою і мов видіння щезла.

Донесла семої днини пані Ірина два волоси чорної барви своєї суперниці в білім тонкім папері. Чужинниця сідила справа над шумливим потоком, виждаючи.

Не говорили багато.

"От-тут волосся, добра жінко. Я так скоро ішла і потайки, щоб ніхто мене не бачив; ні діти, що вічно мене держуться, ні в о н а, що вовчими очима стежить за мною, чи не зближаюсь я до свого чоловіка, або він до мене. Я зовсім мокра на тілі... з скорого ходу. Спішучись сюди заєдно боялася, що не стрінуся з ва-

ми. О боже мій!" — Спішно говорила, а радше викидала з уст між віддыхом. "Тай таки вертаю. В воздуху ніби схована погроза. Вона все так на мене впливає. Може... побачимось ще коли в життю" і усміхнулася сумно, любо.

"Дякую вам раз і дякую вам і другий і третій.." і подала руку чужій жінці.

"Вертайтеся щастиво і не бійтесь! І стара Маріца має душу."

Пані Ірина завернула, не відпочавши ні хвилику. Не мала покою. Їй здавалося — за нею гнало щось, щоб не опізнилася.

Не минуло багато часу, коли нараз чорні хмари клубами надлетіли, знявся вітер і почало блискати. Часто лякаючи вдарили і громи, а за ними кинулась злива.

Похлипала, прохолодила, вспокіола жаждучі бажання і — згубилася.

В дев'ятий день винесли паню Ірину на кладовище. Раптово охолода в поспішнім вервороті кинула її на постіль і не дозволила більше піднятися.

Гірко пищали, кликали за нею її сироти. Чоловік затирав уха: Ох ті д і т и хотіли матір збудити і не вмовкали!

Він клячів довгий час коло її постелі, уклад винець у її ніг, але їй було се все вже обоятне.

Обоятне було її те, що і як сповинила чужа Маріца свою обітницю помочи їй. Се сталося потайком, в лісі. Вона зловила велику, зелену жабу, взяла її лагідно в руки і, уклавши її в подолок, вибрала з своєї торби маленьку, в гудз звязану шматину, розвязала, витягнула з неї голку і в папір завитий волос тої. Заволочила голку тим волосом і, взявши жабу в руки, зашила її од-

но о к о. Скінчивши се забрала до другого. Не вспіла се однак до кінця довести, бо саме як дошивала його до середини, жаба вирвалася з рук і вона — хотіла чи не хотіла, оставила її на волі.

"Іди і шукай твого гнізда, з котрого вийшла ти!" сказавши так, сама відійшла в далеку дорогу і не вертала більше.

Пані Ушко газдує в хаті вдівия широко і нестиснено, лиш оставші сироти докучають її своїм плачем і покликами за матерею, наче рівновагу розбивають в ній, що мов розбурхана вода чим раз силується виказати гладку поверхню.

І пройшов час. Тижді, місяці, надійшла осінь а з нею щось недобре сталося пані Ушко.

В неї почали очі хворіти. Зразу незначно, а далі ніби самі з себе почали заплющуватися — зростатися. Вперед идно, а затим і друге. Але чудно, бо друге лиш до половини, а друга половина остала отвертою.

Не міг її в тім ніхто помочи, бо ніхто не розумів такої хвороби.

Вдовець купував ліки, старався о полекшу, а коли порішено, що се властиво не є жадна хвороба, лише чудний обьяв такий, завівзав він її рідно. Вона не лише що забрала її і її доньку від нього але і умістила в далекім відповіднім місці, де мала утримання. Там вона з палицею в руках ходить і шукає гладкої дороги, де її не оден і не одна бачить.

Часом, як хто з нею забалакається довше, вона оповідає йому де-що з свого життя і докінчує: "Про все-б я була в світі гадала, всего сподівалася, але що я страчу півтора взору, не була-б ніколи врила

Чернівці, в маю 1931.

Володимир Карбулицький.

ПТІЧКА — МАТИ.

В густих, здаєсь нікому неприступних корчах, між колоchoю терниною було гніздо. В ньому вивела маленька пташка своїх пташенят. Їм жилися тут як в раю. Вічна тиша, вічний супокій панував над цими корчами. Ніхто не заходив сюди, ніхто не подолшив раду пташки. А вона тішилася тим святим спокоєм і пестила-леліяла свою надію, своє намільніше, — своїх дрібньких діточок.

Відлітаючи за поживою, прашалася вона ширю з дітьми і скорим летом вертала з комашкою або гусльницею в дзюбі назад. Тоді цікотіла весело пташенятка і кожне широко отворяло свій дзюбочок, а мати любивалася своїм шастям, подавала корм дітям по черзі і знов відлітала хутко, щоб її діти не голодували.

А над вечір сиділа вона край свого гніздочка і приспівувала їм ніжні пісень. В своїй годовці леліяла вона найкращі надії й мріяла про милу будучність. А як зачинало холодніти, тоді прикривала вона своїх діток дрібенькими крильцями і засипляла теплим сном. Коли зоріло, цілувала вона їх на „добрий день“ і відлітала за поживою...

Це хвилі чару, це хвилі надії, які проживала пташка весело і безжурно; — а може і журилася вона? Хто знає чи не мучила її якась непевність? Хто знає, чи не з тремтінням серцем відлітала вона від гнізда, в якому перехувала свій скарб?...

Вона сидить безжурно на гнізді і голубить своїх малих, тоне в солодкому раюванні, забуває про все, що її окружає.

А нараз... шестість! Попід корчами лізе на руках і на но-

гах хлопчисько-злодій, закладаєтья до пташиної скарбниці, щоб позбавити матір одного її скарбу — щастя.

Пташка зрозуміла, що їй грозить і зачала розлучиди ціркотати. Хлопчисько підліз помало на дерево і простягнув руку за малими пташенятами. Вони ціркотіли не своїм голосом, а їх мати скакала в крайній розлуці округ гнізда — святині із галузки на галузку — і мусіла дивитися, як рабиний забірає з перед її очей її дорогий скарб...

Серце вayne...

На хвилю ставала вона на гільці і благаючи дивилася на хлопця, начеб просила його, щоб він не забірав матері дрібних дітей, яких вона так сердечно пестила — виростала; начеб говорила до нього, що і вона має серце повне любови і що тією любовю вона живе. Вона плакала до нього, начеб сказати хотіла: „ось на тобі мое невинне серце, візьми собі й те“.

Та напасний хлопчисько не розумів цієї пташиної мови, не чув навіть того божого голосу, що відзивався на дні його чорної душі, а простягав розбишацьку руку до гнізда і видерав одно пташеня за другим і клав здобичу в свою пазуху.

Зі втраатою кожного пташеняти втворювалася в материнському серці свіжа, болюча рана.

Та що-ж — Не всіли вона запобігти своєму нещастю. Благань і ціркань не розуміє окаменілий рабник; а сили, щоб оборонити свої святости, в неї за малі.

Хлопець зібрав всі пташенята в пазуху й, зілаючи з дерева, розбив ще і гніздо, щоб не осталося бідній пташці і памятка, де вона мріяла про

свое материнське щастя, де вона надіялася, де вона вилекала свою любов, свою радість — zarazом і болюче люте गरे...

Цікотячи проводжала мати рабівника свого щастя, розбійника святині — аж на край ліса; а тут глянула мутними очима на хлопця, що усміхається і радий із своєї здобичі спішив домів. З тяжкою тугою в серці вернула назад, щоб на руїнах свого щастя защебетати тужно пісню розлуки.

ДІТИ І ЇХ ЗУБИ.

цей зуб є жовтавий. Окрім того, перший мolar, є одинокий зуб у роті, що має п'ять вершків (і то лише спідні). Ніхто, а лише мати мусять зауважати, щоби ці чотири зуби ніколи не допустити до порохавання, а відтак до евентуального витягнення. Цей зуб треба стерігти як ока в голові.

Очевидна річ, що не треба занедбувати всі інші зуби. Зуби треба вічно чистити щіточкою і пастою. Раз до року треба дати їх оглянути дентистові. Всі діраві зуби треба зараз направити, а всі пеньки і проломані коріння треба повитягати. Це конечно треба зробити, бо діраві зуби приносять біль дитині, а на безнервових коріннях зубів формуються абсеси. Таких абсесів ми маємо багато родів, але два найголовніші у дітей, то ті, від котрих запухає ціла щока, і ті, від котрих пухнуть та болять ясна. Такі абсеси дуже зле ділають на цілий діточий організм.

Діти, що підростають та ходять до школи, повинні тримати свої зуби в якнайбільшій чистоті. Не повинні їсти багато цукорків. Ніколи не мають пити кави, а лише молоко. Пожива їх має бути шорстка, хліб, твердий; повинні споживати багато ярини і овочів, а мясо раз на день.

Праця у відділах С. У. А.

НЮ ЙОРК, Н. Й. СВЯТО МАТЕРІ.

Якби тяжко мені не жилося,
Якби доля не гнула мене,
Але серце моє стрепенеться,
Як згадаю я, мамо, тебе...

Скільки милих споминів будиться в моїй душі на згадку про рідну матір...! Скільки пільги в буденному, повному суму й горя житті додає мені те одно слово: мама! Воно є тим цілющим бажанням на зболіду душу підчас важких ударів судьби, розрадою в хвилях розчарування, підйомом в хвилях упадку на душі, радістю в хвилинах щастя та провідною зорею серед пітьми зла.

Так хотілося полинити пташкою у рідну хатину ген, далеко, за сині хвилі океану й зложити своїй матусі китицю ширих желань безмежної вдячності, яку винна не лишень я, але всі діти своїм матерям.

Отсі рефлексії збудились у мене, коли я йшла на Свято Матері, яке влаштували відділи Союзу Українок міста Нью Йорку й околиці, дня 21. травня, ц. р. в галі Українського Народного Дому в Нью Йорку.

Милі почування заволоділи не лишень моїм серцем, але серцями всіх дітей, котрі брали участь у святі. Їхні усміхнені личка були найкращим зеркалом їхніх молоденьких душ.

Перед святом зложила привіт п. Кмеч, місто голова СУА, яка у коротких словах зясувала ціль й значіння влаштованого Свята Матері. Свято почалося гимном СУА, який відспівав дівочий хор з Нью Джерзі під знаменитою управою панни А. Гелі.

Опісля слідував діточий хор при католицькій церкві в Нью Йорку під проводом п. Онуфрика, котрий у своїх хороших продукціях виказався дуже добре. Потім було діточе представлення „Свято Матері“, яке змальовувало забаву діток при звуках пісень, балету русалок, появу матері, привіту від дітей й вручення дарунків з цвітами.

Миле вражіння робили на глядачів рухи й вираз діточих лиць малесеньких акторів, які старались якнайкраще відіграти свої ролі. Слідуючою точкою була деклямація „Мати“ Т. Шевченка, Марії Лехицької, а на закінчення учні зі школи п. Авраменка відтанцювали кілька народніх танків. По святі був бал.

Минув цей милий вечір. Тілом була я на еміграції, але серцем і душею у рідних сторах. І думала я про свою матір і на крилах туги пересилала з чужини ширий привіт. Але й друга мати стала перед очима моєї душі. Це наша спільна мати — Ненька Україна. Чи влаштували їй діти подібне свято? Чи згадали її у своїх молитвах? Який дарунок зложили вони у її стіп? Чи розвеселили бодяй на хвилину її засумоване личко? Вона в неволі, в тяжких оковах зносить наруги ворогів, а то й своїх рідних дітей.

Хоч є невеличке число добрих дітей, які жертвують своєю силою, знання, а то й життя за її спасіння, але скільки невдячників, які гірше ката її розпинають! Скільки зрадників, ренегатів, запорданців, — які живцем хотять її поховати? Скільки є киришників, які вносять: роздори, свари, незгоди й тим припинюють час освободжен-

ня нашої матері з кайдан неволі?

Тож всі діти одної спільної Неньки України згуртуймося в одну велику родину, а єдність і любов хай процвітає у ній! Хай кращі почування заволодіють нашими серцями, щоби ми могли всеціло віддатися великій ідеї визволення! А тоді ми святкуватимемо не день наших особистих матерей, але й день нашої спільної матері Неньки України, якій сонце волі засяє від Бескиду аж ген по Кавказ.

М. Л.

КЛІВЛЕНД, ОГАІО. СВЯТО МАТЕРІ.

В неділю, дня 7-го травня, Союз Українок, від. 14-й, влаштував День Матері. Концерт розпочався вступним словом голови С. У., п. К. Ділай, яка зложила признання для терпіння матері.

Отець Кузів у своїм рефераті змаловав, скільки горя матері-робітниця в своїм життю перенесла...

Хор „Боян“ під проводом уч. п. О. Когута відспівав пісню в честь Матері. Хлопеч 12-літній, Н. Коний, деклямував, а потім хор „Боян“ відспівав визанку пісень „Вулиця“.

Др. Михаленко в своїй промові говорив про матір Тараса Шевченка й інших славних наших поетів. Іван Дідай і уч. п. Деньо відіграли скрипковий дует „Матерні очі“.

Урядничка С. У. та У. Н. С., М. О. Розоміло, в своїй промові сказала про заслуги матерей та кликала жінок до організації. Теся Ворен грала на піані, а скрипкове сольо відіграв Ми-

хайло Павловський. Грали пісні: „Реве та стогне“, „Іхав козак за Дунай“, „Не ходи, Грицю, на вечерниці“ й інші. Присутні надгородили їх гучними оплесками.

Адвокат Малицький у своїй промові говорив про значіння Матері для дитини. Яке тяжке терпіння поносить вона ціле своє життя, можемо знати з долі матерей Данилишина й Біляса. Мужчина просто не може мати таких гірких переживань, як мати. Муштина повинен святкувати День Матері не тільки раз на рік, але що дня. Самі муштини признали бідніковий раціо бурюю оплесків.

Ширий привіт жінкам С. У. А. зложив предсідник Українського Народнього Дому, п. Пелехатий. Концерт закінчено живим образом.

Гостей попрощала предсідниця п. К. Ділай. Відспівано український гимн.

**Розалія Волошин.
Катерина Мураць**

ДЖЕМЕЙКА, Н. ПІ.

СОЮЗ УКРАЇНОК ПРИ ПРАЦІ

Дня 4-го червня ц. р. Союз Українок ставив драму П. І. Тогобочного „Жидівка Вихрестка“ в італійській галі, Озон Парк, Л. Ай.

Тепер не час на те, щоби в горячі сидіти на крилах та обтирати піт з очей, краще десь у холодку відпочивати. Не зважаючи на те, галя була набита. Публіка прийшла, щоби переконавшись, чи жінки можуть вивязатися з важкого завдання й виставити таку трудну штуку, як „Жидівка Вихрестка“.

Точно в означенім часі, предсідателька, пані Кузів, коротко

привітала учасників, подякувала за численну участь та просила жінок, щоби ставали в ряди Союзу Українок, приступаючи до якогонебудь відділу в Джемейці чи в Озон Парку. Теж підкреслила, що ми дуже всі тішимося, що такі близькі зносини є тепер навізані між громадами Джемейкою й Озон Парк.

Хорові пісні в гурті виконав новозорганізований хор при товаристві „Просвіта“ в Джемейці під проводом п. Скоробогача. Як на чотири лекції, то співали таки добре.

Ролу Лейби відіграв дуже добре п. М. Костишин з Джемейки, котрий драматично віддавав розпукку батька, що здався віри відрікся власної дочки.

Ролу Сари-Марії відіграла пані О. Ціскі, котра своїм плачем і розпучливими рухами матері допроводила публіку до дійсного плачу.

Ролу Степана відіграв В. Костишин також дуже добре. Особливо драматично випала та сцена, де він з ножем кидається на свою рідну дитину. Був знаменито схарактеризований, дійсний красунь на сцені.

Ролу Приськи відіграла вдоволяючо пані Іванушка. Бракувало тільки більше широго сміху.

Ролу двох сватків, що замість до церкви, пішли собі до Мотя, віддали знаменито М. Сава й І. Орлян. Заплакана публіка мусила вибухнути сміхом, а це було відпочинком для мозку й очей. Зазначити треба, що М. Сава мав також досить поважну ролу, батька Панаса, котру відіграв з повним признанням.

Пані Фірман грала ролу служниці, Оришки, котру вдала вдоволяючо. Найкраще вияв-

залась пані Фірман в тій частині, де мала до діла з Лейбою. Має вона добрий слух і дар до співу, однак бракує вишколення. Тому повинна брати лекції співу, а певно цього не пожадувалаб.

Ролу двічат, Хведоськи й Марини, відіграли пані Надрічна й Гіряк вдоволяючо. Треба тільки більше відваги і чуття, бо рухи були добрі.

Пані Воробець, що грала ролу Калини, матері Степана, віддала ролу з повним вдоволенням, лише в акті, коли сварила Степана за пійство, повинна була гостріше виступити.

Цілу драму виконано вдоволяючо. І публіка повної дописала. Це треба завдячити в першій мірі енергійній праці членниць з Джемейки, як також членниць Союзу Українок з Озон Парк, котрі немало причинились при розпродажі тикетів. Часть з чистого доходу призначено на жіночий чадопис „Жіночий Світ“, одинокий жіночий журнал в Америці. Отцей часопис є дороговказом для поліпшення жіночої долі в Америці.

Жінка.

ГЕМТРЕМК, МНШ.

ЗВІТ ВІД. 26. С. У. А.

Наш відділ засновано дня 6-го серпня, 1932 року, при допомозі панни Марії Бек. На перших зборах вписалось до відділу 26 членкинь та вибрано слідуєчий уряд: Анна Стецько — предсідателька, Катерина Яремчук — секретарка, Кароліна Бугізь — скарбничка.

Сей уряд провадив працю до 18-го грудня, 1932 р., коли то відбулись річні збори. На тих зборах дібрано до уряду: Анна Чайківська — містопредсідателька, Катерина Стефанюк — рекордова секретарка, Гаса

Бабій, Катерина Шавінська, Анастасія Войцеховська — контрольна комісія.

Уряд працює щиро й до сєї пори. Число членкинь поступово росло, так що сьогодні відділ начислює 65 членкинь, а до того має багато прихильників, які радо підпирають працю відділу та беруть участь у всіх наших підприємствах.

Досі відбули 10 місячних зборів, а мали 8 сходин, на котрих давали членкині цікаві відчити на різні теми, які без сумніву принесли велику користь. Підприємств ми мали чотири і також відсвяткували ми трагічну смерть нашої великої мучениці Ольги Басараб, а програму свята виведено виключно жіночими силами.

Що до фінансів, так загального приходу було \$149.84, а загального розходу \$132.93. В касі остало готівкою \$16.91.

Треба признати, що колись наше жіноче товариство не належало до краєвої організації Союзу Українок Америки, ми не в силі булиб провадити такої корисної роботи. Складаємо щирю подяку Централі за реферати, а всім незалежним жіночим товариствам радимо приступити до Союзу Українок Америки.

Катерина Стефанюк, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. І.

СВЯТО МАТЕРІ

Дня 14.мая ц. р. відбулось в нашій місцевості Свято Матері, яке останеться довго в нашій памяті. Свято підготував о. Володимир Каськів, котрий доложив немало труда, щоби воно випало належно. Щоби святобу додати ще більше поваги, відділ 29-ий С. У. А. ім. Ольги Кобилянської, запросив голову СВА п. Олену Лотоцьку.

Свято почалось о год. 2:30 пополудні. В короткому часі галі заповнилася місцевими гостями, які нетерпеливо очікували початку свята. Хор „Боян” відспівав кілька пісень під проводом о. Каськова, який і виголосив вступне слово до присутніх матерей. Його щирі слова приниля присутні з радістю в серцях, а в очах деяких присутніх можна було помітити сльози.

Відтак передсідателька п. Розалія Борис представила присутнім гостю, п. Олену Лотоцьку та поклікала її до слова серед грімких оплесків. Пані Лотоцька подякувала за привіт і почала свою промову до молоді в англійській мові. Вона заохочувала її любити свій край і свій народ, а молодь слухала її слів із запертим відходом. По цьому слідував її реферат в українській мові. Шановна референтка говорила з таким запалом, що слухачі навіть не помітили, коли проминула година. Вона задала про українських заплаканих матерей в Галичині та попрахала присутніх пошанувати їх через повстання з місця.

Слідувало представлення шкільної дівчорі „Свято Матері”. Роллю мами відіграла п. Йосифа Градюк. В другій дії представлення був живий образ, а відтак діти складали привіти матерям. Понад пядесять дітей стало в ряди й кожне з осіб складало привіт своїй мамі та передавало даруночок. Не одній матері потекла сльоза радости, що її дитина почуває у свому серці влячність та щирю любов.

Тепер п. Розалія Борис привітала голову СВА, п. Олену Лотоцьку, а дарунок від відділу СВА у Вунсакет вручила шановній гості чотиролітна дівчина Надія Заяць. Відтак п. Тома Чагарин бавив публіку народніми танками. Хор на за-

кінчення свята відспівав народній гимн.

По святі відбулася спільна вечера, якою заряджала п. Марія Липська. Вона попросила гостей до стола, а між ними пять американських й одну українську учительку. Була присутньою й панна Оля Каськів, донька місцевого священника, яка є норскою й членом СВА. До столів доносили молоді членкині СВА, а українська банда, під проводом п. Григорія Кузика бавила всіх.

Оттак відсвяткували нашій членкині „День Матері”, як належить зорганізованому жіноцтву. Велика подяка належить о. В. Каськовому за безкорисну працю в нашому товаристві, а вам членкині слава й честь, що Ви зрозуміли вагу жіночої організації і так численно вступаєте до неї, Працюймо всі для добра українського жіноцтва!

Розалія Вецаль, секр.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

На прийнятті в честь п. Лотоцької й делегаток на Конвенцію Українського Народного Союзу, яке устроїли членкині відділу СВА, Ч. 23 у Дітройт, зложили присутні \$20.70 на пресовий фонд „Жіночого Світа”.

Товариство ім. Ольги Кобилянської, відділ 29-ий С. У. А. у Вунсакет, переслав \$5.00 пресового фонду.

Відділ 18-ий С. У. А. у Джемейка, Л. І., переслав \$10.00 пресового фонду.

Відділ 19-ий С. У. А. у Байон, Н. Дж., переслав \$5.00 пресового фонду.

Отшею дорогою редакція складає щирю подяку всім відділам, як й поодиноким прихильникам за жертви.

РЕДАКЦІЯ.

МАЗЕРРА

'T was after dread POLTAVA'S day,
When fortune left the royal Swede,
Around a slaughter'd army lay,
No more to combat and to bleed.
The power and glory of the war,
Faithless as their vain votaries, men,
Had pass'd to the triumphant Czar,
And Moscow's walls were safe again,
Until a day more dark and drear,
And a more memorable year,
Should give to slaughter and to shame
A mightier host and haughtier name;
A greater wreck, a deeper fall,
A shock to one — a thunderbolt to all.

Lord Byron.

WHEN IT'S SPRINGTIME IN THE ROCKIES

When it's springtime in the Rockies,
I'll be coming back to you
Little sweetheart of the mountians
With your bonnies eyes of blue
Once again I'll say I love you
While the birds sing all the day
When it's springtime in the Rockies
I'll be coming back to stay

ПОРАДИ ДЛЯ ГОСПОДИНЬ

ЯК УСУНУТИ ПЛЯМИ З УБРАННЯ.

1) Плями від кави, чаю і овочевого соку:

Убрання (сорочку, чи блюзу) з отсими плямами треба намочити в содовій солюзі (1 фунт соди (сода) розпускається в 1 галоні води), а відтак виполукати в гарячій воді з милом. Коли би деякі плями не пусти-ли, тоді треба ще вмочити в воду з амонією та висушити на сонці.

2) Плями від смальцю і масла: Поплямлене убрання намочується в амоневій воді (амонія втер), а полочється в солюзі соди (1 фунт соди до 1 галона води), такий розчин мусить бути гарячий.

3) Плями від атраменту: Намочити поплямлену річ в

сильно соленій воді, а виполукати в сильнім амоняковім розчині. Коли плями не вступлять, повторити ще раз.

4) Плями від товщу і оливи: Положити бібулу (блоттінг пейпер) під поплямлену матерію, а саму пляму натерати газоліною або бензиною. Поверх цього посип порошком з крейди (чок) і положити на сонце на дві години.

5) Плями від фарбів: Змішай пів на пів амонію і терпентину, добре перемішай, і намаж цією мішаниною пляму. Коли се постоїть якийсь час, ножиком зішкребай цю мішанину, а на верх поклади кілька крапель бензини. Коли би пляма зовсім не зникла, тоді другий раз треба очистити як плями від оливи.

6) Плями від снітності: Добре вимити убрання в чи-

МАЗЕПА.

Спробний переклад в Поезії.

Було це — як я сказав —
В програній Полтавській день,
Кровавий, побитий — нарід лежав
Мертвий — німий, стятий в пень,
А шведський король утівав,
Без армії, на безголов,
За ним Мазепа шкандибав,
Зі шведа цяпала кров.
Війна програна, сила і слава
Упала, упала славна Полтава,
А цар тріюмфував з цієї руїни,
Страждав—загибав нарід України,
Доки неповстане, як грім з ясного неба
Цілий народ і не пімститься як треба...

Переклав Др. А. Т. Кібзей.

Дітройт, Міш.

З ВЕСНОЮ В ГОРАХ.

Враз з Весною в наших горах,
Де Черемош, де Прут гуде,
Чорнобрива Гоцулочко, —
Я вернусь до Тебе.

І ще раз Тя поцілую,
Як пташки співають муть,
В Чорногорах, в долиночках,
Літа щастя попливуть.

Переклав Др. А. Т. Кібзей.

стій та зимній воді, а відтак намочити в амоняку і висушити в холоді.

7) Плями від ржі:

Пляму треба натерти соком з цетрини і солею. Висушити треба на сонці. Коли пляма не уступить, повторити треба шераз.

8) Плями жовті від гарячого желізка:

Виполочи пожовкву річ у воді з милом та намочи відтак в воді з оцтом. Висуши на сонці. Коли пляма не уступить, повтори те саме ще раз.

9) Плями від смоли (тар):

Насамперед треба зм'якчити смолу натиранням глісерину. Потім треба ножиком вишкребати пляму, а прикінці вимити в содовій воді та умочити в воді з амонією.

(Зладив Др. Г. Г. Скегар).

Шікаго, Ілл.)

SECTION BY YOUNG UKRAINIANS

FIRST CONGRESS OF THE UKRAINIAN YOUTH

Great interest has been aroused among the youth and also the older generation regarding the proposed Ukrainian Youth Congress, which will be held on August 16th, during Ukrainian Week at the Chicago World's Fair.

The congress committee, composed of various youthful groups in Chicago, organized for the purpose of calling this congress, as stated in our former announcement and appeals, has been steadily working in that direction.

Although numerous responses have been received from groups and organizations throughout the United States and Canada, the committee, with the Ukrainian Youth of Chicago, again appeals to all Ukrainian groups to cooperate.

The youth of Chicago has taken this great opportunity in calling the first Youth's Congress for the purpose of organizing an Ukrainian Youth Association in America. We feel it to be our problem and cannot put it off any longer. We must face it now.

The Ukrainian Youth cannot regard the pressing problem of the older generation light-heartedly. It is quite evident that the older generation does not fully understand the American youth of Ukrainian descent, and as a consequence, has not been altogether successful in organizing the youth. Therefore, it is our problem to gather, organize, express and exchange ideas as to how we feel about the Ukrainian problem. What stand can we take? What is our future in the social, political and economical world? How can we establish a mutual understanding among the Ukrainian Youth?

With that in view, we appeal to you to take a hand in this great undertaking. Forget the predominating differences, so deeply embedded in the ideas of the preceding generation, be they religious, political or what not. Are we not all Ukrainians, or at least of Ukrainian descent? Are we not the children of a one-time powerful nation, now suffering from foreign pressure? Do we

not believe that "in union there is strength"? Therefore, we must organize in order to help ourselves and try to help our compatriots.

All we ask is the name of your youthful group, its membership and how many delegates you are planning to send to the congress. With this information we will be able to speed up our work.

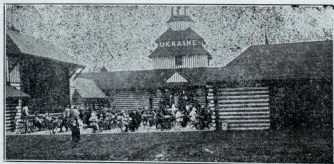
We are presenting the principal part of our program, with further details to follow:

1. Registration of delegates;
2. Welcome address;
3. Greetings from all delegates; Lectures and addresses;
4. Story of Ukrainian pioneers in America;
5. Ukrainian youth in all territories of Europe;
6. The beginnings and development of Ukrainian youth organizations in Canada;
7. Ideas of Ukrainian youth in America;
8. Ways of organizing Ukrainian youth in America;
9. Organizing an Ukrainian Youth Association in America.

By **A. Oleskow,**

UKRAINIAN YOUTH CONGRESS:

2006 West Chicago Avenue,
Chicago, Ill.

A view of the outdoor restaurant
in the Ukrainian Pavilion

"MY CRIME"

by IVAN FRANKO

Translated by

Raymond Shustakewich

(Conclusion)

Toward evening I returned home and went to my bird. He had not touched the food. He sat in a corner, his neck stretched high, and gazed unblinkingly out toward the mountains behind which the sun, in all the glory of its flaming rays, was descending. From time to time his head drooped so sadly and so hopelessly that I could look at him no longer. — Perhaps it is a nocturnal bird and will eat when night comes, I thought.

This idea soothed me somewhat and I slept soundly without a thought of the bird.

As soon as it was morning, even before the sun had risen, I ran into the next room and looked into the window at the bird.

He had not changed his position. His neck was still craned, and he gazed with that same unblinking eye out at the free, wide world just beyond the glass pane, and again his head would droop sadly. — "Release him! Release him!" a voice shouted within me. "Why do you torture him? He will die of hunger." — "No! answered another stubborn voice, "I must discover upon what he feeds! I will bring him some snails, some worms and frog's eggs."

I don't know where I got the idea that he might eat frog's eggs. However, I ran out into the pasture, gathered some snails, dug up some worms, and obtained from the stream a good handful of frog's eggs. With this collection I returned to my prisoner. He paid no heed to it when I placed it before him, showed not

the least bit of curiosity toward these delicacies. It seemed as though all his attention was taken up by the sunny warmth of spring in the world beyond the window.

On that day I had some particular task to do, which occupied my time until evening. Then I hastened home to see my bird. He was running back and forth the length of the window sill. His food remained untouched. — "Wonder of wonders!" I thought and wanted to release him immediately. But the thought came to my mind, that by now he must be quite weak and incapable of flying. And if I released him anywhere in the immediate vicinity I would be providing an easy and desirable prey for our cat.

It will be better if he remains for the day. Early to-morrow morning I will take him to the spot where I found him, and give him his freedom.

The next morning I arose early from my straw bed and ran to see my captive. He had not touched any of the food and sat weak and tired in the same corner, his eyes gazing steadfastly through the window toward freedom.

He did not struggle when I picked him up, but looked at me, and his eyes held the same mute, sorrowful expression as they had when he surveyed the outside world with its warm sun and fragrant apple blossoms.

Once he drooped his head as much as to say, "So, so, I knew long ago to what end I would come."

I carried him outside into the yard. He sat quietly in my hand

and did not struggle. Through the damp feathers I could feel the warmth of his little body.

"How tender and tasty his flesh must be," the thought suddenly shot through my head. "Suppose I killed him and baked him?"

"Release him! Release him!" something whispered like a good angel in my heart. "Only see how small he is. It would not even be worth the trouble to bake him."

"But it's a shame to let him go. I caught him," I rebelled with childish stubbornness.

"Release him! Release him!" a voice murmured quietly in the innermost depths of my soul.

And the bird sat quietly and resignedly in my hand. I opened my hand — he did not fly away. Something hateful and evil triumphed in my brain.

"See! he himself does not want to go. He had an opportunity to escape. Why didn't he fly?"

"But he is weak and starved," the voice murmured quietly in my soul.

"Oh, nonsense," my childish stubbornness voiced itself and, in an instant I had twisted off the head of the beautiful little bird... His thin legs twitched once or twice... a drop or two of blood oozed from his neck — and the beautiful little bird was no more. In my hand lay a cold, lifeless body....

And at once my stubbornness, my infernal ambition, my selfishness and self-love dissolved. I clearly realized that, which I had done was brainless, despicable, that I had lowered myself to heartless murder and had taken upon my soul an irrevocable sin for which no amount of prayer could atone.

For no reason at all I had destroyed a beautiful innocent life!

Here, on the face of God's free earth, in the warmth of the bright

IMMEDIATE DENTURES---PLATES

Dr. P. Kanchier

The science of dentistry has contributed much to the health of humanity by its extensive research work and it is a never tiring effort to devise simplified and sure methods of prevention in order that you may preserve your teeth and health for a maximum duration of time.

Dentistry's greatest problem, however, is replacing teeth that have served their usefulness and have to be extracted. Contrary to what the average layman thinks a replacement does not consist of merely "fitting" the mouth with a crown, a bridge, a partial or full set of dentures. Were that the case, the practise of dentistry would be extremely simple, but I fear it would contribute little to the health and happiness of posterity.

A partial denture for example might fit, that is, it might stay in the mouth and really look beautiful, yet, at the same time it could be destroying the remaining teeth, or it might not be allowing you to perform that very important function of chewing and masticating food, which of course, would not be contributing much to your health.

Patients frequently present themselves to be fitted with a set of dentures much the same as they would go to the shoe store to be fitted with a pair of shoes. What a delusion those people labor under; of course, dentures must fit your mouth, but fitting the dentures is very secondary in importance. Of what value would they be if the dentures fit but contributed nothing to the maintenance of your health?

Dentures made only to fit are quite apt to be breaking down

the tissue that supports them. A sore mouth frequently results. Your dentures become loose and there is a marked inability to chew and masticate.

If I were merely to fit the mouths of my patients, I greatly fear my conscience would suffer as a result of being an unscrupulous practitioner.

What dentistry actually fits with full dentures is not your mouth, but the functional mechanism that exists there. Everybody works and moves their jaws differently. No two people have the same condition. If we did not make dentures to conform to the condition presented by each and every patient it would be much the same as a clothing store where everyone was sold a size 36 suit of clothes regardless of the size they needed.

In early dentistry patients were subjected to a great deal of discomfiture before they learned how to wear and use a set of dentures. They had to stick to it before they could actually chew and masticate their food. That was when dentures were only made to fit the mouth. The progress of science has greatly overcome these old uncertainties. Now, the patient that has difficulty in using, or discomfiture in wearing a new set of dentures is the exception, whereas it used to be the rule.

Modern dentistry realized that an appliance of any nature placed in your mouth has a mission to perform, that is, perhaps vastly more important than merely to look well. The fact that the appliance must function and contribute its share to the maintenance of your health is paramount to all else.

The patient who anticipates dental treatment should be mindful of these things. A healthy and satisfactory dental service will result.

Dentistry of today is a far cry from its antiquated methods of a few years back. The evolution of the horse and buggy to the present day automobile has been no more rapid than the march of dental science; the crude denture, the bridge, etc., of a few years ago, is today, when properly made, an extremely scientific piece of work and a very important health factor. The advance in dental surgery has been no less rapid. The extraction of teeth has been reduced to a painless and scientific procedure. The mere pulling of teeth has gone with other antiquated and less modern methods. Today we realize the importance of extracting teeth in a manner that will not harm the remaining tissue in the mouth.

By no means the least in importance in a modern dental practice and one which will be interesting to everyone, is what we in the dental profession call immediate insertion. By that I mean making you a partial or a full set of dentures before your teeth are extracted, and immediately placing the new appliance in the mouth at the moment of extraction which means, of course, that you have not been without teeth at all.

Many people have tolerated an unhealthy mouth condition too long, avoiding the necessary extractions because the nature of their business perhaps would not allow them to be without teeth. Or maybe it is just pride that makes us abhor the thought of being seen without teeth. What ever the reason may be it is no longer necessary to be without teeth even for a minute.

This immediate insertion that I speak of is a simple procedure for the patient and it has other advantages too. Impressions are taken before extractions. The teeth to be extracted are removed from the model and the partial or full denture is made. The appliance is adjusted to position by the use of a surgical dressing which becomes hard a few moments after being mixed.

Perhaps the biggest advantage in this method is the fact that the surgical dressing alleviates post operative discomfiture, that is, the discomfiture or soreness that sometimes follows the extraction of teeth.

Now the business man may be assured that his work will not be interrupted or his time lost because of a necessary loss of teeth. No one in fact has to be without teeth for a duration of time longer than a few moments.

As a dentist I am somewhat proud of the progress made by my own profession. If what has been achieved in the past few years is a criterion of the future, then indeed dentistry will contribute vastly more to posterity.

LEISURE TIME

What should a child do to derive the greatest benefit of his leisure time during the summer months?

Since school is out for the next three months and the children do not have to be bothered with daily school work, some are at a loss as to how they should spend their leisure time. The summer months are considered by most children as a time of complete relaxation from school work. But is it so?

If this is so, when is the Ukrainian child to become acquainted with the grammar and history of its fathers? Surely, the summer vacation offers the best opportunity for this, because during the school months, the student

UKRAINIAN YOUTH'S CONGRESS

On August 16 of Ukrainian Week an Ukrainian Youth's Congress is going to convene in Chicago. All the young people's organizations of the United States and Canada are asked to send representatives. The Congress aims to unite all young Ukrainians that they may work together in planning for the well-being of young Ukrainians of today and those of the future. Whether or not our language, our folk-songs, and folk-dances continue to exist depends undoubtedly upon the young people.

This group that is to convene in Chicago will have new and fresh ideas. It will act upon the basis of benefiting young Ukrainians and uniting them under one big head. With the centre in Chicago, branches can be organized everywhere to carry on the work. Don't fail to send out your delegates. Remember, young people, our parents are depending upon us to carry on.

Louise Misko.

VLADIMIR KARBULYCKY — A BEGGAR

A beggar stopped me one day while I was strolling down the street. He was very thin and ragged, his eyes red with tears, and his blue lips quivering. Oh, how mercilessly misery clutched this unfortunate creature within her claws! He extended his swollen dirty hand and groaned. I began searching through my pockets for something to give him, — no wallet, no watch, not even an handkerchief. I had not taken anything with me. But the beggar was still waiting. Embarrassed, I clasped his trembling hand firmly and said, "Brother, forgive me, I have nothing."

The beggar looked straight into my eyes, twisted his blue lips into a smile, and pressed my hand tightly. „Brother," he whispered, „I'm thankful to you even for this. This is also an alm."

I realized that I had also received an alm from my brother.

Translated by Louise Misko.

must center his thoughts on the American studies.

Probably the next question which comes to mind is, "How is he to obtain this knowledge? There are several ways this can be done. The most practical way is to attend Ukrainian schools which are functioning, no doubt, in every sizeable Ukrainian community.

Another way is by reading Ukrainian books, especially the works of our famous writers. These are obtainable in several of our leading publishers at a very reasonable rate. In fact, one of these concerns is having a large sale on books at the present time.

Why not capitalize these great opportunities to educate oneself in his native tongue in his leisure

time? Surely, no great benefit can be derived otherwise, and I'm quite sure you'll not regret it.
Natalie Manasterski
Aliquippa, Pa.

ANNOUNCEMENT

The Ukrainian Students Club of Pittsburgh wishes to announce that during the recent commencement exercises of Pittsburgh universities one of its members received a lawyer's degree; another, a doctor's degree; and a third, a master's degree in engineering. They are: Walter Sowa, LL. B., University of Duquesne; John Bresky, D. D. S., University of Pittsburgh; and Steven Malevich, M. S., Carnegie Institute of Technology.

President.

By Dr. John Yatchew

POETRY

ORIGINALS AND TRANSLATIONS

Ivan Franko.

MUSE MINE

Muse mine, thou wounded little dove,
 To croon ev'n thou must cease;
 'Tis futile plaintively to weep,
 Let us depart in peace.

Thy poisoned wound enough endured,
 Nor love can now be sought;
 For, every moment and note bring forth
 Heart bleeding grief hath wrought.

With every pause, and every note
 More faint thine echo grows;
 Muse, with poison and woe o'erflowing,
 'Tis time for thy repose.

Taras Shevchenko

MY LAST WILL

When I die, then bury
 Me upon a mound,
 Mid spacious Steppes, in Ukraina,
 Beloved soil around.

That yonder fields, widely stretching,
 I may be adoring;
 Mighty Dnieper with his windings
 I may hear him roaring!

When he bears from Ukraina
 Into the blue sea
 Blood of foeman, then the meadows
 And hills dear to me —

Will I leave all, hasten soaring,
 E'vn to God I'll go,
 There to pray, but until then
 God I do not know.

Bury me, and then arise,
 Your fetters tear asunder,
 Sprinkling with foeman's vicious blood
 Your freedom safe thus render.

And in the coming kinship great,
 Kinship new and free,
 Forget not to gently, kindly,
 Sometimes speak of me.

Dr. John Yatchew

ON MY BIRTHDAY

On this my birthday I feel like
 A greyhound in his lengthy chase,
 Stopping a moment to reflect
 Upon this lifelong lasting race.

Where am I bound, what have I done
 For self, for others all past years?
 I meditate awhile, and feel
 That I deserve no praise or cheers.

Days pass and I plod ever on,
 My great ambitions to fulfill, —
 I win, I lose, in either case
 My judgment urges, "climb that hill":

Perhaps as yonder beaming light,
 My life's goal some day I come near,
 I shall forget, when I've arrived
 Where destined, what time, and year.

I shall be glad my thorny path,
 Causing me ever frequent pain,
 Had roses strewn, some here, some there,
 Made life worth while, and not in vain.

By Dr. John Yatchew

My Purpose

Come on, you troubles, tribulations, like wild storms
 That rage unharnessed up above, o'er land, o'er sea,
 Spare not your power, efforts great, which you put forth,
 Spare not my life nor me.
 For, as stands up long ages firm Gibraltar Rock,
 A target to the elements both warm and cold,
 So will I, too, withstand you all, divine resolved,
 In my great purpose, bold.

Come on, you've made your presence known and felt so oft,
 Without my welcome, 'gainst my hopes, I prayed always
 That you keep off my sight; you heeded not my plea,
 But hung around for days,
 So now I'm 'ceustomed to your sting, I'm hardened grown,
 And fifty thousand devils horned, with heated prongs
 Of tempered steel, cannot dissuade me from my purpose
 As long as life prolongs.

All forces here, and if perchance I have not reached
 My worthy goal when I'm alive, and I deserve
 To fry in hell, if hell there be, worse than I've passed,
 Be nerves, I'll steel my nerve,
 And carry on though fires burn and seorch and rage
 I'll hold my own when I am right, despite how fierce
 The treatment, for, I believe, that once resolved, 'tis meet
 To press right on through knocks, reverses, pain and tears.

—o—

T H E R O B I N

Hark, list a moment, do you hear,
 A voice a-singing in the morn
 When darkness steals away in haste
 Before the coming daylight born?

It is the selfsame lovely bird,
 The faithful herald of the spring,
 'Tis Robin Redbreast, dear old friend,
 Whose voice we hear at dawn to ring.

It is the selfsame uncrowned king,
 Of the unbounded ether's space,
 The singer who by copious chants
 Fills human hearts with joy and grace.

It is the selfsame giving light
 Which 'way in my own chillhood days
 Endear'd itself to boyish moods,
 I thought it sang for me always.

S I N G M E T O S L E E P

Sing me to sleep, thou mystic maid,
 I hear thy voice traverse the air,
 'Tis whisp'ring softly in my ear,
 Sing me to sleep, thou maiden fair.

Sing me to sleep and let me dream
 Of heaven far beyond my sight,
 Of paradise and angels bright,
 Where light of peace and good doth beam.

Sing me to sleep and let me sail
 On wings of fancy through the space,
 Joy, hope and harmony embrace,
 In dreams to reach the Holy Grail.

Sing me to sleep, thou soothing voice,
 For waking life with sordid woes
 Oft very hard and weary grows,
 Please sing and let me there rejoice.

summer sun, without any motive whatsoever, I had placed on an innocent life that sentence of death!

Now I understood clearly and unquestionably that the murder was entirely unwarranted.

For I could neither pluck nor eat that poor little body. No, I could not even force myself to look at it again.

I let the little bird fall from my hand and humbly and sorrowfully, my brain a whirl of emotions, I ran far, far from him so as not to see him, so as to erase from my soul even the memory of him.

I wanted very much to cry, but I could not; it was as though a vice squeezed my heart preventing the alleviation of my pain through tears.

The image of the beautiful bird reposed in my soul. I carried it away with me, and it always seemed that he looked at me with his mute, sorrowful eyes, gazed with silent resignation, drooped his head, and whispered:

"Ah, I knew that my summer had fled, that my slavery came hand in hand with death!"

These worries lingered for only a short time in my soft, impressionable heart. After a few days I forgot about the bird and his unfortunate fate. I forgot him, I thought, for always. The impressions left by my sin settled to some dark corner of my soul and were buried under other impressions, other memories.

In spite of that however they did not die. Twenty years passed, and when upon me fell the first big blow of misfortune, when I was young, with a heart full of fire, full of the desire to live and love in the enchantment of summer, while I drooped and withered in a dungeon and was forced to see the collapse of all my hopes, to see the heartless ruination and destruction, the ravishment of all that I held most

sacred, most priceless in the treasure-chest of my soul, then — in the middle of the frightful sleepless night, there appeared before me the image of that beautiful little bird, and I was pierced to the core of my heart by his sad eyes, full of silent resignation, upon my brain beat, in all the fullness of their meaning, the awful words:

"Ah! My summer has fled! I am enslaved! I know, I know to what end I will come!"

And from that time on I have been unable to rid myself of that memory. It poisons my every happy moment; my strength and courage break under the weight of my misfortune. It tortures my conscience, and it seems that all the foolish, unreasonable, terrible, and evil deeds that I ever committed in my life become crystallized into a concrete image of that innocent little bird in order to make the torture of my soul more horrible... In the silence of the night I hear the bird pecking at the window, and I awaken from sleep. And in moments of terror and despair, when agonizing pain sinks its claws into my heart and threatens to break my spirit, it seems to me that I, myself, am that weak hungry little birdling. I feel that some stubborn, vicious power holds me in its hand, shows me visions of happiness, but will, in an instant, without, reason or motive, twist off my head.

End.

TO THE YOUNG UKRAINIANS

I feel highly honored to have been asked by the editor of this magazine to express my opinions and ideas concerning it.

As a young Ukrainian in whom the love of the motherland of my parents was early instilled I fully appreciate the possibilities of this magazine.

What does it mean to us? It

means another step toward our common goal, the ultimate freedom of Ukraine. It means that our women will at last be able to express their convictions, their thoughts, their plans and ideas. It means that we of the younger generation, to whom a large part of this magazine will be devoted, will be able to voice our sentiments. It means the renewal of activity, the reawakening of patriotism and of ambition. It is an opportunity of which we should take full advantage.

The sponsors of this magazine are dependent upon us for the material to fill the space given us. We shall not disappoint them.

What sort of material shall we submit? News of the activities of our organizations, original writings, poetry, translations of the works of Ukrainian authors, in short, any ideas and suggestions that will increase the interest of American Ukrainians in Ukraine.

Very few of our young people realize the tremendous influence we can exert upon Ukrainian affairs. Very few of us are prepared to accept the responsibilities that will, in a few years, settle upon our shoulders.

Shall all the years of work and toil of our parents, all the lives given up for our Mother Ukraine go for naught? Or shall we "carry on" to the completion of their task? Need I ask for an answer?

It is a hard task that awaits us, but first of all we must know for what we are working. We must read the history of Ukraine, the stories and lives of her heroes, and works of her authors, in order to gain a fuller concept of duty to her.

This magazine is the medium through which we shall exchange ideas. Let us support and contribute to it.

Raymond Shustakewich.

The Ukrainian Queen

MISS OLGA TYMOCHKO

Miss Olga Tymochko won the title of "Ukraine" in a beauty contest held recently at the Convention Hall in Detroit, Michigan. Miss Tymochko is well acquainted with Ukrainian songs and dances, having completed Mr. Avramenko's course in dancing and being at present a member of the Uk-

rainian Choir under the direction of Mr. Soroehynsky.

Although Miss Tymochko graduated from the High School of Commerce and is now a stenographer, that type of work is not her main interest. She likes drama and has gained prominence

through her work in the Theatre Guild of the International Institute.

"Zinochy Svit" wishes to extend to Miss Tymochko its heartiest congratulations upon her receiving the distinct honor of "Miss Ukraine" and hopes that she may have continued success in the dramatic field.

MY BEST GIRL

A goodly portion of this sphere
In years I've chanced to eover,
But nowhere could I find as dear
A Sweetie as my "Muvver".

Her selfless love, so pure and true
Caressed me where I'd roam,
So, darling, I give up my quest;—
Sweet Ma, I'm coming home.

John Yatchew

AN UKRAINIAN GIRL

A TRIBUTE

Sweet symphony, my ears resound
 With vibrant chords, harmonious, thine,
 Into my soul thou creep, divine;
 I so rejoice my Muse I've found.

Great Koshetz, venerable swain
 Of "Ukraina's" music lore,
 Thou bring back to me days of yore, —
 My country's glory here again.

Mine eyes are filled with joyful tears,
 As to thy baton doth vibrate
 That human organ to create
 An ecstacy I've yearned for years.

Thy maidens pure, with eyes of blue,
 Dark-browed, hair wafting in the breeze;
 A song of vigor, yet with ease
 Kisses their lips of ruby hue.

Here, too, sound, stalwart knight I see,
 Led by Avramenko, master bold,
 As in great Hetmans' days of old
 Were led our fearless Kozaks free.

His ballet dancers depict well
 Our ancient Ukrainian race, —
 Sturdy, resolved, yet full of grace,
 Which on the Steppe doth ever dwell.

Again I see, to Dnieper's roar,
 These heroes against foeman strive,
 On snow-white steeds in fearless drive,
 Unto the Black Sea's troublous shore.

Long may ye live, yes, and for aye,
 Who our great heritage extol,
 Lift to the world "Ukraina's" soul,
 To heights of glory, there to stay.

John Yatchew.

Telephone ABERdeen 0029

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ

Dr. P. Kanchier

DENTIST

9300 Cottage Grove Ave. Chicago, Ill.

Office Phone
HAYmarket 2737

Residence Phone
NEVada 1259

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Dr. J. E. Smuk

PHYSICIAN and SURGEON

1726 W. Chicago Ave. Chicago, Ill.

Telephone ABERdeen 0028

Dr. M. Siemens

PHYSICIAN and SURGEON

9300 Cottage Grove Ave. Chicago, Ill.

Office Hours: 3 to 5 and 7 to 9 P. M.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

2157 W Chicago Ave. 4954 S. Hermitage Ave.
Tel. BRUnswick 7767 Tel. NEMlock 5500

Chicago, Ill.

Виконуємо свої завдання сумлінно!

Telephone BRUnswick 0222

Dr. Emil Tarnawski

DENTIST

2006 W. Chicago Ave. Chicago, Ill.

Office Hours: 11 A. M. to 8 P. M.
Thursday 10 A. M. to 5 P. M.

„ЖІНОЧА ДОЛЯ“

Тижневик для українського жіноцтва

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік 2 дол. ам.

Адреса:

„ZINOSHA DOLA“

Kolomyja,
Nowa 1,
East Galicia,
Poland.

УКРАЇНКИ!

ЗАМОВТЕ СОБИ ЗБІРНИК

— В ДЕНЬ МАТЕРІ —

Видання Союзу Українок Канади

ЦІНА 35 ц.

Пишіть до:

ZINOSHY SVIT

1006 E. Carson St. Pittsburgh, Pa.

Увага!

Українки!

Увага!

У Р Я Д Ж У Е Т Ь С Я

КОНТЕСТ

НА ЗБИРАННЯ ПЕРЕДПЛАТ ДЛЯ ЖУРНАЛА

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“

ЧАС КОНТЕСТУ: ВІД 1-ОГО СЕРПНЯ, Ц. Р. ДО 30-ОГО ВЕРЕСНЯ Ц. Р.

НАДГОРОДА:

ПЕРША	— ЗОЛОТА ПЯТИ-ДОЛЯРІВКА
ДРУГА	— ГАРНО ВИШИТИЙ ОБРУС
ТРЕТЯ	— ТРИЗУБ — ВИЛЯТИЙ З ГІПСУ
ЧЕТВЕРТА	— ІСТОРІЯ УКРАЇНИ АРКАСА
П'ЯТА	— КОБЗАР ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

У С Л І В Я

Хто буде мати найбільше число передплат, а не менше як 25, одержить першу надгороду.

Хто буде мати слідуєче найбільше число передплат, а не менше як 20, одержить другу надгороду.

Хто буде мати слідуєче найбільше число передплат, а не менше як 15, одержить третю надгороду.

Хто буде мати слідуєче найбільше число передплат, а не менше як 10, одержить четверту надгороду.

Хто буде мати слідуєче найбільше число передплат, а не менше як 5, одержить п'яту надгороду.

Адреса:

ZINOCNY SVIT

1006 EAST CARSON STREET

PITTSBURGH, PA.